БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КП МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН | № 86 (16.776). | 14 апрель 1977 йил, пайшанба | Баҳоси 2 тийин.

КЕЧА ТОШКЕНТДА «УЛУҒ ОКТЯБРНИНГ 60 ЙИЛЛИГИ ВА СССРДА ПРОЛЕТАР ИНТЕРНАЦИОНАЛИЗМИНИНГ ТАНТАНАСИ» МАВЗУИДА БУТУНИТТИФОҚ ИЛМИЙ-НАЗАРИЙ КОНФЕРЕНЦИЯСИ ЎЗ ИШИНИ БОШЛАДИ. КОНФЕРЕНЦИЯ ҚАТНАШЧИЛАРИ КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ БОШ СЕКРЕТАРИ ЎРТОҚ Л. И. БРЕЖНЕВНИНГ БУ КАТТА АНЖУМАН ИШТИРОКЧИЛАРИГА ЙЎЛЛАГАН ТАБРИКНОМАСИНИ ЗЎР КЎТАРИНКИЛИК БИЛАН КУТИБ ОЛДИЛАР.

КОНФЕРЕНЦИЯ ЎЗ ИШИНИ ДАВОМ ЭТТИРМОҚДА.

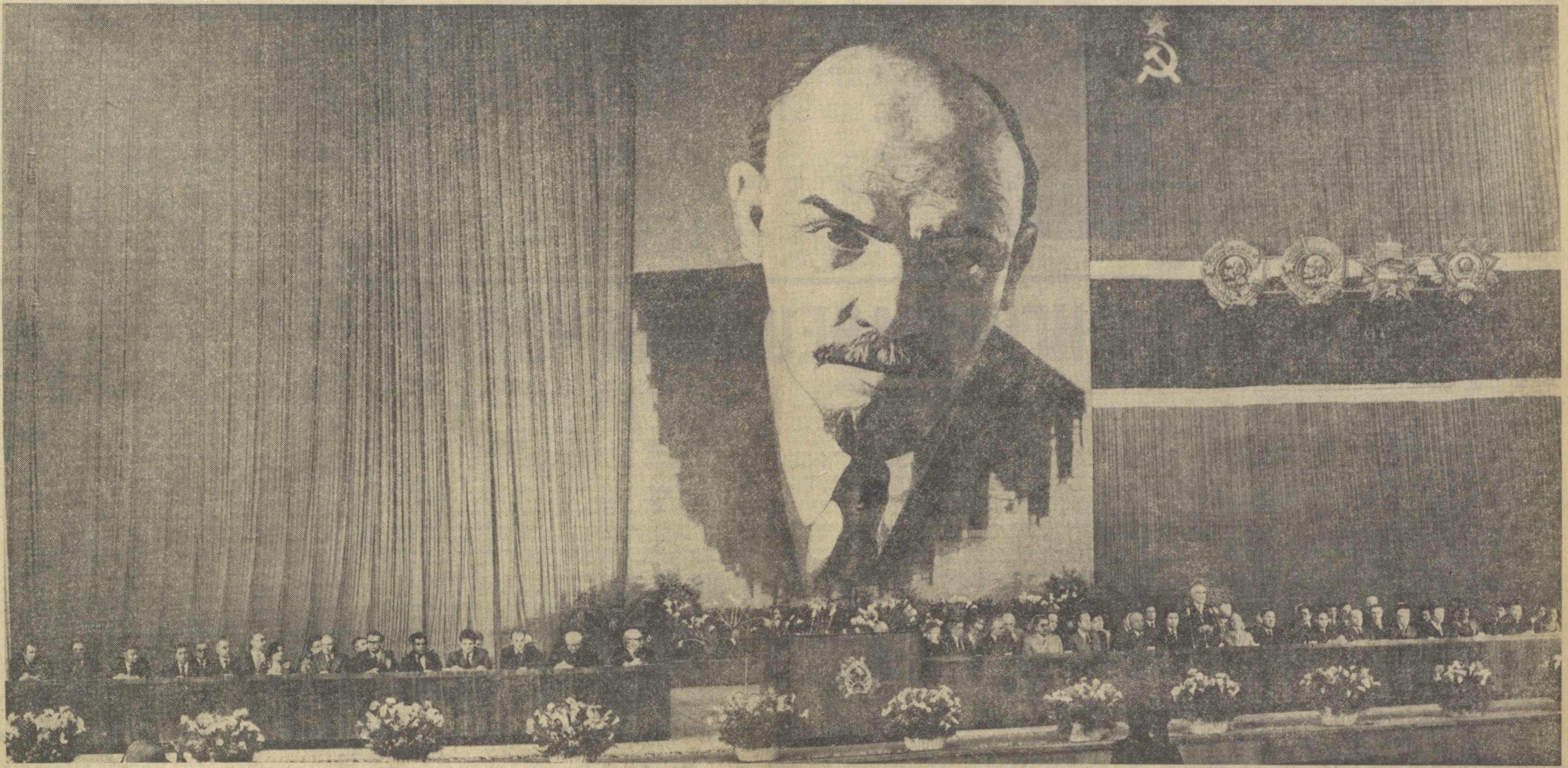

ТОШКЕНТ. 13 апрель 1977 йил. «Улуғ Октябрнинг 60 йиллиги ва СССРда пролетар интернационализмининг тантанаси» мавзуида Бутуниттифоқ илмий-назарий конференциясининг очилиши.

Л. Гусейнова фотоси.

УЛУҒ ОКТЯБРЬ—ПРОЛЕТАР ИНТЕРНАЦИОНАЛИЗМИНИНГ РЕВОЛЮЦИОН МАКТАБИ

«УЛУҒ ОКТЯБРНИНГ 60 ЙИЛЛИГИ ВА СССРДА ПРОЛЕТАР ИНТЕРНАЦИОНАЛИЗМИНИНГ ТАНТАНАСИ» МАВЗУИДАГИ БУТУНИТТИФОҚ ИЛМИЙ-НАЗАРИЙ КОНФЕРЕНЦИЯСИ ҚАТНАШЧИЛАРИГА

Азиз ўртоқлар!

Сизлар мамлакатимизда пролетар интернационализмининг революцион мактаби бўлган Улуғ Октябрь ва социалистик қурилишнинг жуда бой тажрибасини коллектив равишда чуқур, илмий анализ қилиш учун серқуёш Ўзбекистон пойтахтига тўпландингиз.

КПСС бундай конференцияларга муҳим аҳамият беради. Сизлар муҳокама қиладиган мавзу ғоят актуалдир.

СССРда марксизм-ленинизм идеологияси ва интернационализмнинг тантанаси —чинакам халқаро аҳамиятга молик ғалабадир. Совет жамиятининг бутун ҳаёти, СССР халқлари тенг ҳуқуқли кўп миллатли оиласининг бузилмас дўстлиги, ишчилар синфи, колхозчи деҳқонлар ва халқ зиёлиларининг илҳомбахш меҳнати — ана шулар амалдаги интернационализмнинг ўзидир.

Барча халқлар учун ғоят буюк неъмат ва ҳозирги инсоният тараққиётининг муҳим шарти бўлган ер юзида тинчлик учун кураш КПСС халқаро сиёсати интернационализмнинг олий кўринишларидан бири бўлиб келди ва шундай бўлиб қолади.

Пролетар интернационализми — ишчилар синфи, халқаро коммунистик ҳаракатнинг қудратли, синалган қуроли эканлигини КПСС XXV съезди зўр куч билан таъкидлади.

Партиямиз улуғ Ленин васиятларига амал қилиб, пролетар интернационализмининг ҳаёт синовидан ўтган ўзгармас принциплари мусаффолигини муқаддас билиб асрамоқда.

Октябрнинг 60 йиллиги арафасида иш бошлаган конференциянгиз жаҳон революцион жараёнининг ҳозирги босқичида пролетар интернационализми назарияси ва сиёсатининг бутун улуғворлигини очиб бериши лозим.

Сизларга катта ижодий ютуқлар ва конференция ишида муваффақият тилайман.

Л. БРЕЖНЕВ.

ОКТЯБРНИНГ 60 ЙИЛЛИГИ ВА ПРОЛЕТАР ИНТЕРНАЦИОНАЛИЗМИ

13 апрель куни Тошкентда «Улуғ Октябрнинг 60 йиллиги ва СССРда пролетар интернационализмининг тантанаси» мавзуида Бутуниттифоқ илмий-назарий конференция ўз ишини бошлади. Бу конференцияни СССР Фанлар академияси, КПСС Марказий Комитети ҳузуридаги марксизм-ленинизм институти, Ўзбекистон ССР Фанлар академияси ўтказмоқдалар. Конференциянинг ишида таниқли совет олимлари, бир қанча иттифоқдош республикалар Компартиялари Марказий Комитетларининг секретарлари, илмий-тадқиқот муассасаларининг раҳбарлари, қардош социалистик мамлакатларнинг фан арбоблари, шунингдек Европа, Осиё, Африка ва Латин Америкаси мамлакатларидан келган меҳмонлар қатнашмоқда.

Конференция қатнашчилари КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг конференция иштирокчиларига йўллаган табрикномасини узоқ давом этган гулдурос қарсаклар билан кутиб олдилар. КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов бу табрикномани ўқиб берди.

Конференциянинг биринчи ялпи мажлисини СССР Фанлар академиясининг вице-президенти, академик П. Н. Федосеев кириш нутқи билан очди.

Ш. Р. Рашидов «Улуғ Октябрнинг 60 йиллиги ва СССРда пролетар интернационализмининг тантанаси» мавзуида доклад қилди.

Конференцияда Уругвай Компартияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари Р. Арисменди, СССР Фанлар академияси жаҳон экономикаси ва халқаро муносабатлар институтининг директори академик Н. Н. Иноземцев, Украина Компартияси Марказий Комитетининг секретари В. Е. Маланчук, СССР Фанлар академияси халқаро ишчилар ҳаракати институтининг директори, СССР Фанлар академиясининг мухбир аъзоси Т. Т. Тимофеев, Белоруссия Компартияси Марказий Комитетининг секретари А. Т. Кузьмин, КПСС Марказий Комитети ҳузуридаги ижтимоий фанлар академиясининг ректори, СССР Фанлар академиясининг мухбир аъзоси М. Т. Иовчук, тарих фанлари доктори В. С. Семенов (Москва) сўзга чиқдилар. Нотиқлар таъкидлаб ўтганидек, Леонид Ильич Брежневнинг табриги Совет Иттифоқи Коммунистик партияси, унинг Марказий Комитети марксча-ленинча назарияни ижодий ривожлантиришга жуда катта эътибор бераётганликларини, уларнинг улуғ Лениннинг пролетар интернационализми мустаҳкам принципларини муқаддас билиб, авайлаш ва мусаффо сақлаш ҳақидаги барҳаёт васиятини собитқадамлик ва изчиллик билан амалга ошираётганликларини исбот этувчи яна бир ёрқин далилдир. Нотиқлар самимий табрикнома учун ўртоқ Л. И. Брежневга чуқур миннатдорчилик ва қизғин ташаккур изҳор қилдилар.

Конференция минбарига чиққан нотиқлар уқтириб ўтганидек, Октябрь пролетар интернационализми байроғи остида ғалаба қозонди, биринчи социалистик давлатнинг позициялари мустаҳкамланди, жаҳон социализм системаси вужудга келди, социалистик давлатларнинг ҳамдўстлиги мустаҳкамланиб, ривожланиб бормоқда, халқаро революцион ишчилар ҳаракати ўсмоқда ва жипслашмоқда.

Докладчи Ш. Р. Рашидов ва сўзга чиққан нотиқлар СССРда интернационализм тантана қилганлигини, Совет Ўрта Осиёси республикаларида, Россиянинг бошқа собиқ чекка миллий ўлкаларида Октябрь ва пролетар интернационализми ғояларининг зафарли одимларини яққол фактлар ва мисоллар билан тасдиқладилар. Бу халқлар ягона қардош оилада тарихан қисқа вақт ичида асрий қолоқликни тугатдилар, феодализмдан ривожланган социалистик жамият сари қадам қўйдилар.

Совет Ўрта Осиёсидаги республикалар Шарқда социализмнинг чинакам машъали бўлиб қолди. Капиталистик тараққиёт босқичини четлаб, социализмга ўтган ўзбек, қозоқ, тожик, туркман, қирғиз халқлари ва бошқа халқларнинг катта ва ибратли тажрибаси марксчи-ленинчиларнинг ривожланаётган мамлакатларда ижтимоий тараққиёт йўллари ва формалари тўғрисида муҳим назарий хулосалар чиқариб олишларига ёрдам беради.

(Давоми иккинчи бетда).

СОВЕТ—АФҒОНИСТОН МУЗОКАРАЛАРИ ТУГАДИ

12 апрель куни Кремлда Совет — Афғонистон музокаралари бошланди.

Музокараларни Совет томонидан — КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Олий Советининг Президиумининг Раиси Н. В. Подгорний, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР ташқи ишлар министри А. А. Громико, Ташқи иқтисодий алоқалар давлат комитети раиси С. А. Скачков;

Афғонистон томонидан — Афғонистон Республикасининг Президенти Муҳаммад Довуд, савдо министри Муҳаммад Хон Жалалар, планлаштириш министри Али Аҳмад Хуррам, сув ресурслари ва энергетика министри Муҳаммад Муҳаммадий Жума ташқи ишлар министри вазифасини бажарувчи Воҳид Абдулла олиб бормоқдалар.

Дўстона вазиятда ва ҳамжиҳатлик руҳида ўтган музокаралар давомида Совет—Афғонистон муносабатларининг ҳозирги аҳволига доир бир қанча масалалар хусусида фикрлашиб олинди. Икки мамлакат ўртасидаги анъанавий яхши қўшничилик муносабатлари муваффақиятли ривожланаётганлиги ва яхши истиқболга эга эканлиги якдиллик билан қайд этилди. Томонлар ҳар икки мамлакатнинг тенг ҳуқуқли, ўзаро фойдали ҳамкорлиги Совет Иттифоқи билан Афғонистон халқларининг манфаатлари йўлида доимо кенгайиб ва мустаҳкамланиб бориши учун зарур чораларни кўришга тайёр эканликларини билдирдилар.

Шунингдек, ҳар икки томонни қизиқтирган бир қанча муҳим халқаро проблемалар юзасидан фикрлашиб олинди. Жаҳонда, шу жумладан Осиё районларида кескинликни юмшатиш, хавфсизлик ва ҳамкорлик масалаларига жуда катта эътибор берилди.

Музокаралар давом эттирилади.

* * *

13 апрель куни Кремлда Совет —Афғонистон музокаралари тугади.

Совет томонидан музокараларни КПСС Марказий Комитети Бош секретари Л. И. Брежнев, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. В. Подгорний, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР ташқи ишлар министри А. А. Громико, Ташқи иқтисодий алоқалар давлат комитетининг раиси С. А. Скачков;

Афғонистон томонидан — Афғонистон Республикасининг Президенти Муҳаммад Довуд, савдо министри Муҳаммад Хон Жалалар, планлаштириш министри Али Аҳмад Хуррам, сув ресурслари ва энергетика министри Муҳаммад Муҳаммади Жума, ташқи ишлар министри вазифасини бажарувчи Воҳид Абдулла олиб бордилар.

Сиёсий, иқтисодий, маданий ва бошқа соҳаларда Совет —Афғонистон муносабатлари учун муҳим бўлган масалалар батафсил муҳокама қилинди. Совет Иттифоқи билан Афғонистон ўртасидаги ҳар томонлама ҳамкорликни барқарор ва узоқ муддатли асосда янада кучайтириш учун мавжуд имкониятларни юзага чиқариш йўналишлари белгиланди.

Халқаро проблемалар юзасидан ўтказилган фикрлашув чоғида халқаро кескинликни юмшатишни кучайтириш, кескинликни юмшатиш жараёнини Осиёда ёйиш масалаларига алоҳида эътибор берилди.

Совет —Афғонистон қўшма ҳужжатлари келишиб олинди.

Музокаралар дўстона вазиятда, ҳамжиҳатлик ва яхши қўшничилик руҳида ўтди.

* * *

СССР Олий Совети Президиуми ва СССР ҳукумати 12 апрелда Катта Кремль саройида Афғонистон Республикаси Президенти Муҳаммад Довуд шарафига зиёфат берди. Совет томонидан зиёфатда ўртоқ Л. И. Брежнев, Н. В. Подгорний, А. Н. Косигин, А. А. Громико, П. Н. Демичев ўртоқлар ва бошқа расмий кишилар ҳозир бўлдилар.

Самимий дўстона вазиятда ўтган зиёфат вақтида Н. В. Подгорний билан М. Довуд нутқ сўзладилар. Уларнинг нутқлари қарсаклар билан кутиб олинди.

(ТАСС).

ИСПАНИЯ КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИГА, ИСПАНИЯНИНГ БАРЧА КОММУНИСТЛАРИГА

Азиз ўртоқлар!

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети Испания Коммунистик партиясининг очиқ шароитда ишлай бошлаши муносабати билан совет коммунистлари номидан Испаниянинг барча коммунистлари ва демократларини қизғин табриклайди.

Коммунистларнинг, ишчилар синфининг, деҳқонларнинг, барча испан демократларининг фашизмга қарши, мамлакатдаги сиёсий ва ижтимоий ҳаётни чуқур демократлаштириш учун узоқ вақт мобайнида олиб борган қаттиқ кураши натижасида Испания Коммунистик партиясининг очиқ шароитда ишлашига имконият туғилди. Бу — айни вақтда Испаниядаги демократик кучлар билан қудратли халқаро бирдамлик натижасидир.

Испания Компартияси қарийб қирқ йил мобайнида таъқиқланиб, ғоят яширин шароитда ишлаб келган, испан коммунистларига қарши қаттиқ репрессиялар давом этган бир даврда бизнинг партиямиз, бутун халқимиз Испания коммунистлари билан жанговар бирдамликларини изҳор қилдилар, уларни бегараз, қардошларча қўллаб-қувватлаб келдилар.

Совет ва испан коммунистларининг фашизмга қарши биргаликда олиб борилган курашда чиниққан дўстлиги ва бирдамлиги энг қимматли ютуқдир. Совет Иттифоқи ва Испания халқларининг манфаатлари, мамлакатларимиз ўртасидаги ҳамкорлик, Европадаги тинчлик ва хавфсизликни мустаҳкамлаш манфаатларини кўзлаб, бу ютуқни авайлаб сақлаш ва кўпайтириш керак.

Испания коммунистларининг, янги, демократик Испания учун, марксизм-ленинизм ва пролетар интернационализмининг ўзгармас принциплари асосида ўз сафларини янада мустаҳкамлаш учун курашда муваффақият қозонишларини тилаймиз.

СОВЕТ ИТТИФОҚИ КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ

В. И. ЛЕНИН НОМЛИ МАЙДОНДА

«Улуғ Октябрнинг 60 йиллиги ва СССРда пролетар интернационализмининг тантанаси» мавзуидаги Бутуниттифоқ илмий-назарий конференциясининг қатнашчилари 13 апрель куни эрталаб Тошкентнинг марказий майдонига келдилар.

Совет Иттифоқи ва бир қанча чет эл мамлакатларининг олимлари ҳамда жамоат арбоблари В. И. Ленин ҳайкали ёнига гуллар қўйишди.

Номаълум солдат қабрига гулчамбар қўйилди.

(ЎзТАГ).

СОВЕТ ҲАРБИЙ ДЕЛЕГАЦИЯСИНИНГ ГДРДА БЎЛИШИ

БЕРЛИН, 12 апрель. (ТАСС). Бу ерда дўстона расмий визит билан меҳмон бўлиб турган КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзоси, СССР Мудофаа министри Совет Иттифоқи Маршали Д. Ф. Устинов бошчилигидаги Совет ҳарбий делегациясини ГБСП Марказий Комитети Бош секретари, ГДР Давлат Кенгаши Раиси, миллий мудофаа кенгаши раиси Э. Хонеккер қабул қилди. Дўстона суҳбат бўлди.

Э. Хонеккер социализмнинг доимий юксак мудофаа қобилиятини таъминлашдаги жуда катта хизматлари учун, шунингдек ГДР билан СССР халқлари ва уларнинг қуролли кучлари ўртасидаги қуролдош қардошликни мустаҳкамлашдаги хизматлари учун Совет Иттифоқи Маршали Д. Ф. Устиновни ГДРнинг олий ҳарбий мукофоти — Шарнхорст ордени билан мукофотлади.

Д. Ф. Устинов юксак мукофот учун қизғин миннатдорчилик изҳор қилди.

ШОЛИ ЭКИБ БЎЛИНДИ

«Гулбоғ» совхозининг ғаллакорлари Наманган областида биринчи бўлиб шоли экишни тамомладилар. Улар экишга барвақт киришиб, бу ишни беш кунда амалга оширдилар.

Совхозда қимматли озиқ-овқат экини — шоли 300 гектар майдонга, яъни бултургидан икки баравар ортиқ ерга экилди. Хўжалик деҳқонлари беш йилликнинг иккинчи йилида 1300 тонна шоли олишга аҳд қилдилар.

(ЎзТАГ).

60

«УЛУҒ ОКТЯБРНИНГ 60 ЙИЛЛИГИ ВА СССРДА ПРОЛЕТАР ИНТЕРНАЦИОНАЛИЗМИНИНГ ТАНТАНАСИ» МАВЗУИДА ЎТКАЗИЛАЁТГАН БУТУНИТТИФОҚ ИЛМИЙ-НАЗАРИЙ КОНФЕРЕНЦИЯСИ

БИЗ — ИНТЕРНАЦИОНАЛИСТЛАРМИЗ

ОКТЯБРНИНГ 60 ЙИЛЛИГИ ВА ПРОЛЕТАР ИНТЕРНАЦИОНАЛИЗМИ

(Боши биринчи бетда).

Ўртоқ Л. И. Брежнев Ўзбекистон ССРга Халқлар дўстлиги орденини топшириш вақтида сўзлаган нутқида бундай деди: «Совет Ўрта Осиёси гуллаб яшнаганлиги, унинг тез суръатлар билан олға бораётганлиги шонли Коммунистик партиямиз ленинча миллий сиёсатининг бевосита натижасидир. Бу сиёсат интернационализм принципларига асосланган, у ўзини озод қилиш билан бирга барча мазлум халқлар оммасини ҳам озод қилаётган ишчилар синфининг тарихий бурчи конкрет ишларда мужассамланаётганлигини кўрсатувчи ёрқин намунадир. Бу сиёсат Шарқ революцион оммасининг мустақил тарихий яратувчилик билан шуғулланиш учун жуда катта имкониятлари борлигини ва бу бунёдкорлик тўла-тўкис ишга солиниши учун ҳамма чораларни кўраётганлигини тушунишимиздан келиб чиқади ва муттасил келиб чиқмоқда».

Ривожланган социализм барпо этилганлиги, кишиларнинг янги тарихий бирлиги — совет халқи таркиб топганлиги натижасида Совет Ватанидаги меҳнаткашларнинг интернационал ҳамкорлиги традициялари янада чуқурлашди ва кенгайди. ДНЕПРОГЭС ва ТУРКСИБ, Фарғона канали, Комсомольск-Амур қурилишлари, Қозоғистон ва Мирзачўлдаги қўриқ ерларнинг ўзлаштирилиши, Тошкентнинг тикланиши, Байкал-Амур магистрали, КАМАЗ қурилиши — буларнинг ҳаммаси совет социалистик интернационализмининг реал ва буюк самараларидир. Совет халқлари ўртасидаги иқтисодий ва маданий алоқалар мислсиз кенг ривож топди. Мисоллардан бирини кўрсатиб ўтамиз: Совет Иттифоқида барча республикаларнинг меҳнаткашлари ўзининг меҳнат самараларини Ўзбекистон билан баҳам кўрмоқдалар. СССРда Ўзбекистонда ишлаб чиқарилган маҳсулотдан фойдаланмаётган бирорта ҳам шаҳар ва қишлоқ йўқ.

Конференцияда империализм ва реакцияга қарши курашда интернационал бирдамлик масалалари батафсил қараб чиқилди. Замонамиздаги революцион кучларнинг умумий бирдамлик системасида пролетар интернационализмининг ўрни ва роли, КПССнинг ленинча миллий сиёсатини амалга оширишда пролетар интернационализмининг роли ва аҳамияти, СССРда идеология ва маданият соҳасида социалистик революциянинг аҳамияти, етук социализм шароитида меҳнаткашларнинг сиёсий активлиги ва меҳнат ғайратини ошириш омили бўлган интернационал руҳда тарбиялашнинг аҳамияти таъкидлаб ўтилди.

Конференция қатнашчилари янги тарихий вазиятда пролетар интернационализми идеологияси ва сиёсатининг таъсир доираси ғоят кенгайганлигини уқтириб ўтдилар. Пролетар интернационализми илмий коммунизм назарияси ва практикасининг энг муҳим принципи, коммунистларнинг барча халқлар порлоқ истиқболи учун олиб бораётган курашида уларнинг куч ва ғалаба манбаидир. Бу — ҳозирги кунда демократик ва антиимпериа- [illegible] лизмининг мазмуни қардош социалистик мамлакатлар ўртасидаги тамомила янгича муносабатлар билан, уларнинг капитализм дунёсидаги ишчилар ҳаракати ва демократик ҳаракат билан иттифоқи мазлум халқларнинг миллий озодлик ҳаракати билан, планетадаги барча тинчликсевар кучларнинг кескинликни юмшатишни моддийлаштириш, халқаро тинчликни мустаҳкамлаш йўлидаги ҳаракати билан иттифоқи туфайли янада бойиди.

Конференцияда алоҳида таъкидлаб ўтилганидек, пролетар интернационализми ишчилар синфининг ва коммунистик партияларнинг қудратли революцион қуроли бўлиб келди ва шундай қурол бўлиб қолаверади. Конференцияда нотиқлар пролетар интернационализмининг мазмуни, формалари ва таъсир доираси кенгая боргани ҳолда, ўзининг синфий моҳиятини йўқотмайди, деб уқтириб ўтдилар. Ҳар бир қардош партия ўз сиёсатини ўз мамлакатининг шароитларига мувофиқ мустақил ишлаб чиқади, аммо интернационализм принциплари муштаракдир. Коммунистик партиялар бу принципларни «ўнг» ва «сўл» оппортунистлар ҳамда ревизионистларнинг ҳамлаларидан ҳимоя қилиш учун доим ва муросасиз кураш олиб бормоқдалар.

Шу сабабли империализм идеологлари революцион кучларни бир-биридан ажратиб юбориш, меҳнаткашларнинг халқаро бирдамлигига, жаҳон коммунистик ҳаракатига путур етказиш учун жон-жаҳдлари билан уринмоқдалар. Улар пролетар интернационализми ғояларининг жозиба кучини заифлаштиришга интилиб, Совет Иттифоқига, социализм мамлакатларига туҳмат қилмоқдалар. Аммо, конференция қатнашчилари таъкидлаб ўтганларидек, тарихнинг боришини тўхтатиб бўлмайди. Халқаро ишчилар ҳаракати ва коммунистик ҳаракат йил сайин ўсиб, унинг куч-қудрати ошиб бормоқда. Октябрь социалистик революциясининг улуғворлиги бутун жаҳон олдида тобора тўлароқ намоён бўлмоқда. Ленин ғоялари. «Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!» деган жанговар даъват яшамоқда, мустаҳкамланмоқда ва ғалаба қилмоқда.

Конференциянинг ишида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бюросининг аъзолари ва бюро аъзолигига кандидатлар И. Г. Анисимкин, С. Е. Белоножко, Л. И. Греков, Й. Р. Қурбонов, Н. М. Матчонов, М. М. Мусахонов, Т. Н. Осетров, О. У. Салимов, А. А. Хўжаев, Н. Ж. Худойбердиев, Н. Маҳмудов, Э. Б. Нордман, Г. М. Орлов, С. У. Султонова, КПСС Марказий Комитети бўлим мудирининг ўринбосари Н. Ф. Кузьмин, Қозоғистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари С. Н. Имашев, Тожикистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари И. Р. Раҳимова, Туркманистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари М. М. Моллаева, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари А. С. Абдалин республика Министрлар Совети Раисининг ўринбосарлари Р. Ҳ. Абдуллаева, Қ. А. Аҳмедов, С. Мамарасулов, М. Д. Мухортов, М. Т. Турсунов, А. Р. Хўжаев катнашмоқдалар.

Бутуниттифоқ илмий-назарий конференция ўз ишини давом эттирмоқда.

(ЎзТАГ).

Суратда: конференция иштирокчилари.

Л. Гусейнов фотоси.

ҚАРДОШЛИК ШАҲРИ

Г. ГАРИБДЖАНЯН,
Арманистон ССР Фанлар академияси академиги, Арманистон Компартияси Марказий Комитети ҳузуридаги партия тарихи институти директори

«Улуғ Октябрь 60 йиллиги ва СССРда пролетар интернационализми тантанаси» мавзуидаги Бутуниттифоқ илмий-назарий конференциясининг Ўзбекистонда, унинг пойтахти соҳибжамол Тошкент шаҳрида ўтказилаётганлиги катта рамзий маънога эга. Туркистон Октябрь инқилобидан илгари чор Россиясининг энг чекка қолоқ ўлкаси эди. Энди-чи? Менга қизиқ мисолни айтиб беришди: ҳозир Ўзбекистонда олий ва ўрта махсус маълумотли мутахассислар сони ўттизинчи йилларнинг бошида бутун Совет Иттифоқида бўлганидан ортиқ экан. Мана шу бир мисолнинг ўзи Ўзбекистон республикасининг нақадар юксак чўққиларга кўтарилганини, ленинча миллий сиёсат ва СССРда пролетар интернационализмининг тантанасини яққол намойиш қилади.

Тошкент-чи? 1966 йил 26 апрель зилзиласидан сўнг қардош совет халқларининг беғараз ёрдами ва беминнат иштироки билан энг гўзал шаҳарлардан бирига айланди. Мен янги Тошкентнинг ҳусни жамолини очишда арман бинокорларининг қўли ҳам борлигидан чексиз фахрланаман. Шунинг учун Тошкент интернационал шаҳар, тошкентликлар эса характерларига кўра, интернационал халқдир.

Бизнинг суҳбат

КАТТА ВОҚЕА

Р. ҲОДИЗОДА,
филология фанлари доктори, профессор.
(Тожикистон ССР)

Инсониятнинг тарихий тақдирида буюк ўзгариш ясаган Улуғ Октябрь революцияси ўз табиати билан интернационалдир. Ғарбий Европада дунёга келган социалистик революция ғояси биринчи марта Россияда — кўп миллатли Россияда амалга ошди.

Халқларимиз дўстлиги инқилобнинг тарихий жангларида янада тобланди. Бу революция том маъноси ила пролетар интернационализми руҳи билан суғорилган эди.

Жаҳонда биринчи социалистик мамлакат — Совет Иттифоқининг 60 йилдан бери яшаб келаётганлиги пролетар интернационализмининг нақадар катта яратувчилик кучига эга эканлигини амалда исботлади. Агар бугун биз қўлга киритилган тарихий ғалабаларимиз ҳақида, СССР халқлари миллий маданиятининг беқиёс гуллаб-яшнаётганлиги тўғрисида гапирар эканмиз, бу зафарларда буюк пролетар интернационализми ҳал этувчи роль ўйнаганлигини алоҳида таъкидлаймиз. Шунинг учун ҳам мен Тошкентда «Улуғ Октябрь 60 йиллиги ва СССРда пролетар интернационализми тантанаси» мавзуида ўтаётган Бутуниттифоқ илмий-назарий конференциясини совет фани ва маданияти ҳаётидаги катта воқеа деб ҳисоблайман. Мазкур анжуман пролетар интернационализми ғоялари билан қуролланган социалистик жамиятимизнинг тарихий тажрибасини умумлаштириб бериши керак.

ЙИГИРМАБЕШМИНГЧИЛАР

Ўзбекистонда социалистик қурилишнинг муваффақияти партия ва ҳукуматимизнинг, оғамиз рус халқининг доимий ёрдами билан чамбарчас боғлиқдир. Айниқса, республикада қишлоқ хўжалигини социалистик негизда қайта қуриш йилларида бу ёрдам яққол намоён бўлди. ВКП(б) Марказий Комитетининг 1929 йил ноябрь Пленуми қарорлари асосида қишлоқ хўжалигини қайта қуришда шонли ишчилар синфининг вакиллари — йигирмабешмингчилар жуда катта роль ўйнади. Партия ишчилар синфининг бу гвардиячиларини қишлоққа йўллар экан, доҳиймиз В. И. Лениннинг шаҳар ишчилар синфи қишлоқ пролетариати орасида коммунистик ғояларни сингдириши керак деган васиятига амал қилди.

Йигирмабешмингчилар сафида Ўзбекистонга келганлар 433 киши бўлиб, шундан 160 киши Москвадан, 78 киши Ленинграддан, 195 киши Иваново-Вознесенскдан эди. Уларнинг 80 процентдан кўпроғини коммунистлар ташкил этарди. Партия Ўзбекистонга ўз кадрларини юборар экан, бу ердаги миллий хусусиятларни, машаққатли ишларни назарда тутиб, улар меҳнат ва революция қозонида қайнаган собитқадам коммунистлар бўлишига алоҳида эътибор берди.

Ишчилар синфининг вакиллари республиканинг область, округ ва районларига бориб, қишлоқларни коллективлаштириш асосида социалистик қайта қуриш, қулоқларни синф сифатида тугатиш ишида актив қатнашдилар, «Совет корхоналарига совет пахтаси етказиб берамиз!» шиорини амалга ошириш учун курашга бош-қош бўлдилар.

Улар эски якка хўжалик сарқитларини тугатишда деҳқонларга ёрдам бердилар, деҳқонларни коллектив хўжаликларга уюшишга даъват этдилар. Улар Сурхондарё округининг биргина Термиз районида бешта колхоз туздилар. Китоб, Поп ва бошқа районларда артеллар ташкил қилиш, уларни мустаҳкамлашда актив қатнашибгина қолмай, машиналардан, иш қуролларидан фойдаланишда деҳқонларга устозлик қилдилар.

Йигирмабешмингчилар ўзларининг ҳалол ва фидокорона меҳнатлари билан деҳқонлар оммасининг меҳр-муҳаббати ва ҳурматини қозондилар. Уларнинг кўпчилиги янги ташкил этилган хўжаликларга раис этиб сайланди, 63 киши раис ўринбосарлари, 115 киши правление аъзолари бўлди. Ўзбекистон деҳқонлари Тюрин, Живоев, Моторин, Зайцев, Чернов ва бошқа фидойиларнинг номларини асло унутмайдилар.

Ўзбекистон Компартиясининг V съездида йигирмабешмингчиларнинг ишларига юксак баҳо берилди. Рус пролетари марказдан келиб, ёмон шарт-шароитларда деҳқонларга хўжаликни кўтариш, қишлоқ хўжалигини қайта қуришда кўмаклашар экан, бу ишчилар синфи билан деҳқонларнинг амалдаги ҳамкорлиги намунасидир, дейилди съезд қарорида.

Ишчилар синфининг ёрдами ВКП(б) Марказий Комитетининг Сиёсий бюроси пахтачиликни ривожлантириш ва мамлакатимизнинг пахта мустақиллигини таъминлаш тўғрисида қабул қилган қароридан кейин тағин ҳам кенгайди. Ўзбекистонга кўплаб трактор ва бошқа қишлоқ хўжалик машиналари юборилди. ВКП(б) Марказий Комитети Ўрта Осиё бюросининг даъватига жавобан Москва, Ленинград, Иваново-Вознесенск ва бошқа саноат марказларининг партия ташкилотлари Ўзбекистонга тажрибали агрономлар ва инженерларни юборди. Биргина тўқимачиларнинг касаба союзи марказий комитети йўлланмаси билан 1930 йилнинг бошларида 400 нафар малакали ходим Ўзбекистонга юборилди.

Мамлакат марказий районлари тўқимачилик саноати ишчиларининг Ўзбекистон пахтакорлари билан анъанавий дўстлик алоқаларига ана ўшанда асос солинган эди. Москва тўқимачилари Тошкент округини, Орехова-Зуево ишчилари Самарқанд ва Зарафшонни, Тверь (Калинин) тўқимачилари Бухорони, Серпухов ва Коломна ишчилари Қашқадарё ва Сурхондарёни, Иваново-Вознесенск тўқимачилари Фарғона ва Андижонни, Ленинград ишчилари Хоразм округи ва Қорақалпоғистонни оталиққа олишган эди.

1930 йилдаёқ республикамизга ўнлаб ишчи бригадалари келиб, колхозлар тузиш, қишлоқ хўжалик техникаси ремонти, оммавий-агитация ишлари олиб боришда маҳаллий партия ва совет ташкилотларига амалий ёрдам бердилар. Москва тўқимачиларининг биргина бригадаси Пискент районида уч ярим ой бўлиб, 136 омоч, 12 трактор, 37 культиватор, 65 аравани созлаб беришди. Тўқимачилар колхозларга социалистик мусобақани ташкил этиш тажрибасини ўргатдилар, ҳисоб-китоб ишларини юритишда ёрдамлашдилар.

Тўқимачилар энг яхши вакилларини юбориш билан кифояланиб қолмай, Ўзбекистон ва Ўрта Осиё республикаларида тўқимачилик саноатини йўлга қўйишда жуда катта моддий ёрдам ҳам кўрсатдилар. «Трехгорная мануфактура» корхонасининг тўқувчиси Лукерия Криlovанинг чақириғи билан Ўрта Осиё республикаларига трактор колонналари юборилди. Москва тўқимачиларининг ўзи шу мақсадда 4,8 миллион сўм, Иваново-Вознесенск ишчилари, 6 миллион сўм маблағ тўпладилар. Мамлакатнинг бошқа районлари тўқимачилари кўрсатган ҳиммат ҳам бундан кам бўлмади.

Рус ишчилари колхоз тузумининг ғалабасини ва мамлакатнинг пахта мустақиллигини таъминлашда кўрсатган интернационал ёрдамни миннатдор Ўзбекистон меҳнаткашлари асло унутмайдилар.

Қ. ҲАСАНОВ,
тарих фанлари доктори.

ВАТАН ҚИЗИ

(ИНСОН ТАҚДИРИ)

Поезд елиб боради. Офтобдан қорайган қизалоқ синчков кўзларини вагон деразаларидан узмасди. Йўловчиларга талпинар, кўзларида умид учқуни алангаларди. Балки, кимдир мени пайқаб қолар, эҳтимол, бир бурда нон ташлаб кетар, деб термуларди у... Ниҳоят, сўнгги вагон ҳам ўтди. Аммо, ҳеч кимнинг кўзи уни илғамади.

Кун ботиб, тонг отарди. У ҳамон станцияда. Гоҳ у йўловчига, гоҳо бу йўловчига термуларди.

Бир четга, кунжара тўкилган жойга келиб, унга эгилди. Андак олиб оғзига солди. Бир маҳал тўсатдан ёнида бир сояни кўриб, қайрилиб қаради. Унинг ёнгинасида новчадан келган оқ яктакли бир киши турарди.

— Бир нимангни йўқотдингми, қизим?

У нима дейишни билмасди. Аниқроғи ҳалиги киши бирон гап сўраётганини англаган бўлса-да, жавоб беришга тили келмасди. Шунинг учунми бошини у ёқ-бу ёққа чайқаб «йўқ» деган ишора қиларди.

— Отанг борми? Онангчи?..

...

Қизалоқнинг мовий кўзларидан учқун ялтираб кетди. Бунақа эътиборли одамни у сира кўрмаган эди: рўпарасида турган кишининг чеҳраси очиқ, дилкаш кўринарди. У негадир яна савол берди.

— Исминг нима?

— Жанна, — деди у секин.

— Мен билан бирга кетасанми?

— Нон берсангиз...

Улар бирга аравага чиқишди. Жанна қандайдир ҳаяжон оғушида эди. Чиройли, кулча юзларида севинч, шодликдан ял-ял ёнар, энтикиб-энтикиб нафас оларди. Шароф ака Жаннани етаклаб, Тезгузарга келганда қош қорайиб қолганди. Муаззам опа очиқ чеҳра билан уларга пешвоз чиқди:

— Кел қизгинам, — пешонасидан ўпди, бошини силади. — урушнинг қораси ўчсин. Ҳаммани етим-есир қилди...

— Муаззамхон уйдамисиз? — Қўшни ҳовлидан Равшанойнинг қораси кўринди. У Жаннани кўрди-ю, лабини тишлаб қолди. Қошларини чимириб, синчков разм солгач, деди:

— Минг қилсаям, бировнинг боласи бировга фарзанд бўлармиди?..

— Қўйинг, Равшаной. Доим ҳаётга енгил-елпи қарайсиз-а?

Муаззам опа қўшнисига дакки берган бўлди.

Жанна кўзларини мўлтиратиб, бир Шароф акага, бир Муаззам опага жавдирарди. Қизнинг кўнглидаги ширин туйғулар ёлқини бир зумда чақнаб кетгандай бўлди. Муаззам опа Жаннани бағрига босиб ичкари уйга олиб кирди. Ювинтирди, кийинтирди. Ўртага дастурхон ёзди. Жанна ўшанда тўйиб нон еди, тани яйраб, ҳудди ўз ота-онаси оғушида ором олгандек тиниб ухлади. У энди меҳрибон, ўзбек хонадонида, саховатли одамлар ардоғида.

Жанна ким? У қандай қилиб Шароф акалар оиласига келиб қолди?

Улуғ Ватан урушининг оловли йиллари эди. Украинанинг Изюм шаҳар болалар уйидаги ўғил-қизлар мамлакатимизнинг Шарқий районларига эвакуация қилинди. Жаннанинг отаси Казмир Казмирович Пузевичнинг миллати латиш. У она-Ватанимизни немис-фашистлардан ҳимоя қилишга биринчилар қатори отланган эди. Душман билан юзма-юз жанг қилди. Жаннанинг онаси — Анна Казимированинг эса миллати украин. Болалар уйида тарбиячи эди. Кейинчалик машҳур ўзбек ўғлони, Совет Иттифоқи Қаҳрамони Мамадали Топиболдиев бошчилигидаги партизанлар ҳаракатининг актив қатнашчиларидан бири бўлди. Жаннанинг опаси Женя, укалари Валя, Тося, Колялар ҳам эвакуация вақтида бир-бирларидан ажралиб кетишганди.

Ажойиб тақдирли кишилар. Одатда, Жаннага ўхшаш иродали инсонлар ҳақида ёзганда қўлларинг аллақандай ҳаяжондан титраб кетади. Инсон тақдири. Уни ҳар ким ўзича, ўз қўли билан яратади. шоир Ғафур Ғулом таъриф қилганидек:

Тақдирни қўл билан
яратур одам,
Ғойибдан келажак бахт
бир афсона...

Биз ҳикоя қилаётган қизнинг ҳам тақдири қизиқарли. Юқорида айтиб ўтганимиздек отаси латиш, онаси украин, ўзи Ватан қизи. Исми Жанна эди, Шароф ака уни ўзбекчалаштириб Зайниш қўйди. Фамилияси — ўзбекча Жўраева. Ёшлигида тезгузарликлар ҳам Жанна дейишарди, ҳозир бўлса Зайниш Жўраева деб аташади. Зайниш ўзбек хонадонида ўсди, камол топди, олий маълумотли бўлди.

Кунлар кетидан кувлар, йиллар кетидан йиллар ўтаверди. Зайниш улғайгач, қишлоқдаги шофёр йигит Ҳасанни ёқтириб қолди. Ҳасан Раҳматов ҳам Зайнишга кўнглини очди. Уларнинг тўйи бўлиб ўтди. Тўнғич фарзандларига Норжон деб исм қўйишди. У ҳозир Бухородаги савдо техникумида ўқияпти. Юсуф, Малика, Мамлакат, Муҳаббат, Олимжон, Одилжонлар мактабда, болалар боғчасида тарбия олишмоқда.

Зайниш Жўраева ҳалол меҳнат туфайли обрў-эътибор топди. У, Шофиркон районидаги «Правда» мактабида ўн йил директорлик қилди. Ҳозир ўқитувчилик қиляпти. Талантли педагог, ажойиб ташкилотчи Зайниш Жўраева район партия комитети аъзоси, Тезгузар қишлоқ Советининг депутати, мактаб бошланғич партия ташкилотининг секретаридир. Унинг ташаббуси билан мактабда «Биз — интернационалистлармиз» тўгараги ташкил этилган.

Кунлар ўтар, аллақандай бир куч Зайнишни ота-онасини, опа ва сингилларини қидиришга ундарди. Уларни қўмсарди. Уруш даҳшатлари бир оила фарзандларини мамлакатимизнинг турли томонларига тарқатиб юборганди.

...Баҳор ойлари. Атроф кўм-кўк. Тезгузарга Казмир Казмирович кириб келди. Шароф ака Жўраев хонадонида яна дастурхон ёзилди. Қишлоқ улуғлари орасида Казмир Казмирович Пузевич шодланиб, ҳаяжон билан шундай деди:

— Дўстларим, шуни билиб қўйинглар-ки, менинг қизим Жанна бугун Шароф аканинг ҳам қизи. Ҳар иккимизнинг қизимиз. Она-Ватан фарзанди.

Октябрь қуёшидан нур эмган совет халқларининг дўстлиги бўрондан кучли, пўлатдан мустаҳкамдир. Буни кўп миллатли кишиларимизнинг жўшқин меҳнатидан, бир-бирларига меҳр-шафқатидан, қўлни-қўлга бериб ҳамжиҳат турмуш кечираётганлигидан ҳам билса бўлади. Барча миллат, элатлар ўртасидаги қон-қардошлик мамлакатимиз куч-қудратининг манбаи бўлиб қолди.

Яқинда Шофирконга яна бир хушхабар келди. Унда Зайниш (Жанна) Жўраеванинг волидаси Анна Казимирова опаси Женя билан яшаётгани айтилади. Синглиси Валя эса Красноярскда эканлиги билдирилган. Ватан қизи — Зайниш Жўраеванинг қувончи чексиз. Уни янги, янада ҳаяжонли учрашувлар кутмоқда.

Т. НАЗИРОВ,
«Совет Ўзбекистони» махсус мухбири.

16 АПРЕЛЬ — КОММУНИСТИК ШАНБАЛИК КУНИ

Беш йиллик фондига

Қорақалпоғистон Автоном Республикасининг меҳнаткашлари москваликларнинг ватанпарварлик ташаббусига якдиллик билан қўшилиб, 16 апрель куни коржома кийиб яллисига коммунистик шанбаликда қатнашишга аҳд қилдилар. Шанбалик куни 335 минг нафардан кўпроқ киши меҳнат байрамида иштирок этиб, саноат корхоналарида маҳсулот ишлаб чиқаради. Далаларда юқори ҳосилдорликка эришиш учун курашга муносиб ҳисса қўшади. Кўкаламзорлаштириш ишлари бажарилади.

Шанбаликда жами 1 миллион 100 минг сўмлик ялпи маҳсулот тайёрлаш учун қизғин ҳозирлик кўрилмоқда. Қурилиш участкаларида иш янада тезлашади. Коммунистик шанбалик кунида 488 минг сўмлик қурилиш-монтаж ишлари адо этилади. Унинчи беш йиллик фондига жами 249 минг сўм ўтказилади.

Делегатлар даъвати

Тошкент трактор заводининг машҳур ишчилари — КПСС XXV съездининг делегати А. Федюшина, Ўзбекистон Компартияси XIX съездининг делегати М. Туропов, токарлардан В. Романовский, А. Қурбонова, комсомол-ёшлар бригадасининг бошлиғи А. Юхненко ўртоқлар доҳий В. И. Ленин туғилган куннинг 107 йиллиги шарафига баланд руҳ билан меҳнат қилиб, коммунистик шанбалик куни икки норма бажариш ҳаракатини бошлаб берган эдилар. Бу даъват корхона цехларида кенг равишда қўллаб-қувватланди. Тракторсозлар шанбалик куни 80 трактор, 110 трактор прицепи учун деталлар ва узеллар ишлаб чиқарадилар. 15 минг сўмлик эҳтиёт қисмлар тайёрланади.

МАШИНАЛАР ПУХТА ВА КЎПГА ЧИДАСИН

«Узбектекстильмаш» бирлашмасининг мутахассислари Тошкент политехника институтининг олимлари билан бирга мамлакатда биринчи бўлиб пилталаш машиналарининг пишиқ-пухталигини лойиҳаланиш босқичидаёқ аниқлаш методикасини ишлаб чиқдилар. Бундай методика машиналар кўплаб ишлаб чиқарила бошлангунга қадар уларнинг заиф жойларини аниқлаб олишга имкон берди.

«Узбектекстильмаш», бошқа корхоналар ва ташкилотларнинг орттирган тажрибалари «Тўқимачилик саноати ҳамда енгил саноат учун машиналар пишиқ-пухталиги ва кўпга чидашини ошириш» мавзуига бағишланган Бутуниттифоқ илмий-техника семинарида якунланди. 12 апрель куни Тошкентда ишлай бошлаган бу семинарда енгил саноат ва озиқ-овқат саноати, енгил химия саноати учун машинасозлик министрликларига қарашли илмий-тадқиқот, лойиҳалаш, конструкторлик ташкилотлари, корхоналарнинг, СССР Госстандарти, академия ва ўқув юртларининг мутахассислари қатнашмоқдалар.

Уч кун давом қиладиган семинар қатнашчилари тармоқ машинасозларининг ишлаб чиқарилаётган машина-ускуна пишиқ-пухталиги ва кўпга чидашини ошириш борасидаги вазифаларини муҳокама қиладилар, зарур тавсиялар ишлаб чиқадилар. (ЎзТАГ).

ТАСС БАЁНОТИ

Маълумки, кейинги ҳафталарда Заирда ғалаёнлар рўй бермоқда: бу мамлакатнинг жанубий томонида (собиқ Катанга вилояти) марказий ҳукумат ҳокимиятига қарши ҳаракат бошланди. Вазият тамомила равшан — бунда гап нуқул ички можаро тўғрисида боряпти. Бу можаро бошқа бирон мамлакатга тааллуқли бўлмаслиги керак эди. Аммо, бу воқеаларга аралашиш ишқибозлари дарҳол топилиб қолди. Бундай ишқибозлар Ғарбда ҳам. Яқин Шарқда ҳам, Узоқ Шарқда ҳам бор. Ғарбдаги бир қанча мамлакатлар, шунингдек Хитой ҳам қурол-яроғ ва ҳарбий анжомларни шошилинч суратда Заир марказий ҳукумати ихтиёрига юбормоқда. Марокаш ўз қўшинларининг бир қисмини Заирга жўнатди. Бу мамлакатдаги воқеаларга Жанубий Африкадаги ирқчи режим ҳам аралаша бошлади. Ғарбдаги баъзи мамлакатларда Заирга юбориш учун ёлланганлар танлаб олинмоқда.

Ҳозирги вақтда биринчи қарашдаёқ турли кучлар Заирга қўл чўзаётганлиги юқорида келтирилган фактлардан кўриниб турибди. Аммо уларнинг ҳаммаси бир истак билан — ўз тартибларини қандай қилиб бўлса ҳам Заир халқига мажбуран қабул қилдириш истаги билан ҳаракат қилмоқда. Бу — халқаро майдонда янги муаммони келтириб чиқаришни, жаҳонда хатарли кескинликнинг яна бир ўчоғини яратишни истаётган кишиларнинг қўлидир. Баъзи бировлар қурол-яроғ, ўқ-дори юбориб, шу билан бу воқеадан фойдаланиб қолмоқчи бўладилар.

Империалистик кучлар ва уларнинг малайлари Заирнинг ички ишларига аралашаётганлигини яширишга уриниб, аввало Ангола қўшинлари ва Кубанинг ҳарбий хизматчилари гўё Заирга бостириб кирдилар, деган сохта даъвони ишга солдилар. Ана шу сохта даъво узоқ давом этолмади. Ҳозирги кунда Заирнинг жанубидаги қўзғолончилар орасида анголаликлардан, кубаликлардан бирорта ҳам киши йўқ эканлигини ҳеч ким рад этишга уринмаяпти. Лекин шунга қарамай, туҳмат кампанияси давом этмоқда. Бу кампания Ангола, Куба ва ҳатто Совет Иттифоқи Заирдаги воқеаларга гўё аралашмоқда, деган даъволар билан уларнинг обрўсини тўкиш мақсадини кўзда тутади.

Бу — сийқаси чиқиб қолган эски усулдир. Бу ўғри бошқаларда шубҳа туғдирмаслик учун ҳаммадан кўра баланд овоз билан «Ўғрини ушланглар!» деб қичқиришига ўхшаб кетади. Аммо, сиёсат борасида бу усул уни ишлатган кишиларга муваффақият келтирмайди. Африка халқлари чин дўстларини ўзларининг нодўстларидан ва айниқса душманларидан яхши ажрата оладилар.

Совет Иттифоқининг Заирдаги воқеаларга алоқаси бор деб тарқатилаётган ҳар қандай беъмани уйдирмаларни Совет Иттифоқи қатъий рад этади. Айни вақтда Совет Иттифоқининг раҳбар доиралари ҳар қандай ташқи кучларнинг Заирдаги ички курашга аралашувига йўл қўйиш мумкин эмас, деб ҳисобламоқда. Ҳар бир халқ ва фақат унинг ўзигина ўз ички ишларини ҳал эта олади. Халқларни уларнинг ана шу ажралмас ҳуқуқидан маҳрум эта оламан деб ҳеч ким хаёл қилмасин.

ЮКСАК ЧЎҚҚИ

Меҳнат қаҳрамонлари ҳақида ҳикоялар

Янги йил арафаси эди. Матбуотда СССР Олий Совети Президиумининг фармони босилиб чиққандан сўнг Аграфена Сергеева номига турли тарафдан табрик телеграммалари ва хатлари ёғилиб кела бошлади.

«Ҳурматли Аграфена Тимофеевна!

СССР Мелиорация ва сув хўжалиги министрлигининг коллегияси номидан ва шахсан ўз номимдан Ватаннинг олий мукофоти — Социалистик Меҳнат Қаҳрамони унвонига сазовор бўлганлигингиз билан чин қалбимдан қизғин табриклайман. Сизнинг келгуси ишларингизда ҳам улкан муваффақиятлар, катта бахт-иқбол тилайман.

СССР мелиорация ва сув хўжалиги министри АЛЕКСЕЕВСКИЙ».

«Сизга Социалистик Меҳнат Қаҳрамони унвони берилиши муносабати билан менинг қизғин табрикларимни қабул этгайсиз. Сизга чин қалбдан сиҳат-саломатлик, бахт-саодат тилайман. Бундан буён ҳам КПСС XXV съездининг тарихий қарорларини амалга ошириш йўлидаги фидокорона меҳнатингизда Сизга улкан ғалабалар ёр бўлсин.

Генерал-полковник С. БЕЛОНОЖКО, Қизил Байроқ орденли Туркистон ҳарбий округи қўшинларининг қўмондони».

Бундай табрик телеграммалари оз эмас эди. Уларни ўқир экан, қаҳрамоннинг қалби беқиёс қувончларга тўлади.

— Ким эдим-у ким бўлдим? — дейди Аграфена Тимофеевна. — Менинг камтарин меҳнатимни жонажон Коммунистик партия, Ватан, эл-юртимиз шу қадар юқори баҳолабди. Мени танийдиган ва танимайдиган, турли тарафдаги қанча-қанча одамлар қизғин табриклашмоқда, менга бахт-иқбол тилашмоқда. Мен, фақат бизнинг жамиятимиздагина шундай бўлиши мумкин, деган фикрни қайта-қайта хаёлимдан ўтказмоқдаман. Замонамга, жонажон партиямизга, эл-юртга минг-минг ташаккур.

Аграфена Тимофеевна бир даста хат ва телеграммалар орасидан яна бир мактубни ажратиб узатар экан, — деди:

— Мана буни кўринг-а, гарчи мени танимасалар ҳам бир группа бухоролик она қизларим бирам ширин хат юборишибди, уни ўқиб бошим осмонга етди.

Биз хатни ўқий бошладик: «Салом, ҳурматли ая Аграфена Сергеева! Свердлов номли наслчилик заводининг комсомол-ёшлари Сизни Социалистик Меҳнат Қаҳрамони унвонига сазовор бўлганингиз билан қизғин табриклайдилар. Сизнинг фотосуратингизни «Совет Ўзбекистони» газетасида ҳаммамиз биргаликда кўрдик. Жуда ҳам меҳнаткаш, камтарин, меҳрибон аяга ўхшайсиз. Биз ёш чорвадор қизлар ҳам Сиздек ажойиб кишилар изидан борамиз, Сиздек қаҳрамон бўлишни, Ватан шуҳратини янада оширишни орзу қиламиз. Ҳозирги кунларда коллективимизнинг барча комсомол қизлари ана шундай олий мақсад йўлида фидокорона меҳнат қилишяпти. Биз — ёшлар Сиздек қаҳрамонларимиз билан фахрланиб юрамиз. Сизга узоқ умр, сиҳат-саломатлик, бундан кейинги ишларингизда улкан зафарлар тилаймиз. Барча дугоналарим номидан комсомол аъзоси — Мавлуда Исмоилова. Бухоро область Свердлов районидаги Свердлов номли наслчилик заводи ишчиси».

Ҳа, бухоролик қизлар тўғри фикр қилишибди. Аграфена Сергеева ҳақиқатан ҳам меҳнаткаш, камтарин ва меҳрибон инсон. «Фарҳод» совхозининг меҳнат аҳли, катта фермадаги дўстлари, уни чин қалбдан ҳурмат қиладилар ва қадрлайдилар.

1958 йилнинг кеч кузини у ҳеч қачон эсидан чиқармайди. Нима бўлди-ю, тақдир уни Татаристондан Мирзачўлга бошлаб келди. Жиянникида икки-уч кун меҳмон бўлиб тургач, орқага қайтиш ташвишига тушиб қолди.

— Холажон, шу ерда бизлар билан қола қолсангизчи? — кутилмаганда деди жияни. — Сиз чорвадорсиз. Хўжайинингиз эса шофёр. Бу ерда ҳар иккалангизга ҳам иш кўп.

У ўйланиб қолди. Хўш, нима қилсин? Қайтиб кетаверсинми ё шу ерда қолсинми? Ўзининг колхозида иши, обрўси ёмон эмас. Яқинда партия аъзолигига кандидатликка ҳам қабул қилишган. Моддий жиҳатдан қийналаётган жойи йўқ. Эр-хотиннинг топгани ўзларига бемалол етиб-ортади. Шундай экан, иссиқ ўрнини совутишнинг нима ҳожати бор?

Бир тарафдан шундай фикрларни хаёлидан ўтказса, иккинчи тарафдан кўнгли чўлда қолишга ундар эди. Совхоз ҳам янги тузилган экан. Чор-атроф чўлу-биёбон. Ҳали бу ерларда қанча ишлар қилиш, қанчадан-қанча нарсалар яратиш керак. Ана шундай улуғ ишларда қатнашишнинг ҳам ўзига яраша гашти бор-ку, ахир!

Хуллас, ўйлана-ўйлана охири Мирзачўлда қолишга азм қилди. Унинг бу қарорига турмуш ўртоғи Нурғали Салохутдинов ҳам қаршилик кўрсатмади.

«Фарҳод» совхози партия комитетининг секретари Гупронқул Сувонқулов (ҳозир у Ховос район партия комитетининг биринчи секретари) меҳмонни очиқ чеҳра билан қарши олди. Орада бўлиб ўтган суҳбат чоғида Аграфена Сергеева — Улуғ Ватан уруши қатнашчиси эканлигини, ўн йилдан бери эса ўз колхозида астойдил меҳнат қилаётганлиги, бу ердаги улкан яратувчилик ишлари, ажойиб, шижоатли кишиларни кўргач, чўлқуварлар сафига қўшилиш истаги пайдо бўлганлигини маълум қилди. Буларни тинглаб ўтирар экан, партком секретарида бу нотаниш аёлга нисбатан ишонч, ҳурмат-эътибор пайдо бўлди.

— Хўжалигимизга Сиздек кадрлар жуда зарур, — деди Гупронқул Сувонқулов. — Марҳамат, қолинг. Сизга ҳам, турмуш ўртоғингизга ҳам қучоғимиз очиқ.

— Агар иложи бўлса, фермада ишласам, — хоҳиш билдирди меҳмон. Бироқ дастлабки пайтларда фермадан бўш ўрин топишнинг иложи бўлмади. Совхоз дирекцияси ва партия ташкилоти вақтинча бошқа вазифада ишлаб туришни тавсия этдилар. Ниҳоят, орадан ярим йилча вақт ўтгач, у ўз орзусига эришди. Уни фермага сигир соғувчи қилиб ўтказдилар.

Фермадаги шароит анча оғир эди. «Ферма» деб аталувчи бу жойнинг тепаси тахта билан ёпиб қўйилган, атрофи яхши ўралмаганди. Ёғин-сочинли кунларда унинг ичига кириб чиқиш амри маҳол эди. Одамлар ана шундай шароитдан нолимай, жонкуярлик билан меҳнат қилишарди. Чунки совхознинг эртанги кунига бўлган ишонч, одамларига бўлган меҳр-муҳаббат улар учун ҳамма нарсадан азиз эди. Бу ҳар қандай қийинчиликларни ҳам мардона енгиб ўтишга даъват этарди.

Аграфена Сергеева фермада ишлаган дастлабки йили 27 бош сигирнинг ҳар биридан пландаги 800 ўрнига 900 килограммдан сут соғиб олди. Сўнгра йил сайин сигирларнинг маҳсулдорлигини ошира борди. Натижада орадан тўрт йил ўтгач, ҳар бош сигирдан 3200 килограммдан серқаймоқ сут соғиб олишга муваффақ бўлди. Жонкуяр соғувчининг бу меҳнатларини партия ҳукуматимиз юқори баҳолаб, 1963 йилда унинг кўксига Ленин орденини тақиб қўйди. Мана деярли ўн икки йилдан бери эса А. Сергеева фермада бузоқбоқарлик қилмоқда.

Чорвачилик соҳасида ўз касбига чин юракдан меҳр қўйган, жониворларни сева оладиган одамлар ишлашлари керак, — дейди Аграфена Тимофеевна. — Акс ҳолда жамоат чорвасининг яхши ривож топиши қийин бўлади. Ишларимизнинг ҳаммаси ҳам масъулиятли. Аммо бузоқбоқарликда лоқайдлик, бепарволик сира ҳам кетмайди. Буни мен ўзимнинг кўп йиллик иш тажрибамда озмунча синаб кўрмадим.

Совхоз фермасида сигирлардан олинаётган бузоқларнинг деярли ҳаммаси ўн кунлик бўлганидан сўнг Аграфена Сергееванинг қўлига топширилади. А. Сергеева ўз ишлари ҳақида шундай дейди:

— Бузоқларимни белгиланган рацион асосида меҳр билан парвариш қиламан. Бир ойлик бўлгунга қадар кунига 6 килограммдан сут, 500 граммдан аралаш озуқа, 500 граммдан беда уни билан боқаман. Майдаланган бўр билан тузни охурчаларга тўкиб қўямиз. Бузоқларни бир дам ҳам назоратсиз қолдирмасликка ҳаракат қиламан. Кунига икки маҳал, зарур бўлганда уч маҳалдан тагини тозалайман, вақтида сувга тўйдираман...

Белгиланган планга асосан бир кеча-кундуз давомида ҳар бир бузоқ ўрта ҳисобда 400 граммдан семиртирилиши керак. Аграфена Сергеева эса ҳозирги серташвиш қиш кунларида ҳам бузоқларни бир кеча-кундузда 620-650 граммдан семиртираётир. Ферма раҳбарларининг айтишларига қараганда, донгдор бузоқбоқар ёз ойларида бу кўрсаткични 800 граммдан ҳам ошириб юборади ва ўзининг ойлик, йиллик планларини 150-200 процентдан ортиқ бажаради. Бузоқларнинг тирик вазни ўрта ҳисобда 60-70 килограммдан етгандан сўнггина таначалар ва бузоқчалар подасига қўшилади.

...Унинг биринчи бор совхоз фермаси остонасига қадам қўйганига ҳадемай 20 йил тўлади. Йигирма йилдан бери эрта тонгдан қоронғу тушгунга қадар вақт билан ҳисоблашмай, чарчоқларга, қийинчиликларга бош эгмай шу ерда меҳнат қилади. Ўзининг бор меҳрини ва зеҳнини коллектив ишига, боқимидаги бузоқларига беради. Донишмандлар айтишганидай: инсон — меҳнати билан гўзал, садоқати, эътиқоди билан қадрлидир. Мирзачўлдаги йирик хўжаликларнинг бири бўлган Ховос районидаги «Фарҳод» совхозининг меҳнат аҳли бугунги кунларда ўз ҳаётини коллектив ҳаёти билан чамбарчас боғлаб юборган, бор куч-қудратини, садоқат ва эътиқодини қадрдон фермасига бахшида этган ажойиб инсонни астойдил қутламоқдалар, унинг улкан шодликларига шерик бўлмоқдалар. Биз ҳам кўплар қатори Мирзачўлнинг яна бир янги қаҳрамони Аграфена Тимофеевна Сергеевани чин қалбдан муборакбод этамиз ва унга янгидан-янги зафарлар тилаймиз.

А. УМАРОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

ЧЎЛДАГИ БОҒЛАР

Боғлар эл кўрки ва бойлигидир. Тўкин дастурхонимиз ноз-неъматлари ана шу боғлар туфайлидир. Боғларни кўпайтириш юзасидан чўлда ўтган йили ташкил этилган Ленин йўли районида амалга оширилаётган ишлар айниқса ибратли бўлмоқда. Бу ерда марказий посёлка, кўча ва хиёбонларни, совхозларнинг марказларини, мактаблар ва барча хонадонларни кўкаламзорлаштиришга алоҳида эътибор берилмоқда. Шу муносабат билан бу ерда Қишлоқда турмуш маданиятини яхшилаш кенгаши ташкил қилинди. Район партия комитетининг биринчи секретари Р. Эргашев кенгашга раислик қилмоқда. Кенгаш аъзолари ободончилик ишлари билан мунтазам шуғулланиб, райком бюроси мажлисларига шу ҳақда масалалар тайёрлаб киритмоқдалар.

Яқинда бўлиб ўтган райком пленуми қатнашчилари посёлка марказида бунёд қилинаётган 20 гектарлик боғга 10 тупдан чинор ва бошқа манзарали ва мевали дарахт кўчатлари ўтқаздилар. Шу куни янги боғга яхши ният билан икки минг тупга яқин кўчат ўтқазилди. Бу кўчатлар ҳозир яхши кўкариб ривожланмоқда.

Бу йил эрта баҳордан бошлаб район партия ташкилотлари ташкилотчилигида катта йўл ёқаларига 62 минг туп чинор кўчатлари ўтқазилган эди. «Чинорзор» йўлларининг умумий узунлиги 25 километрни ташкил қилади. Булардан ташқари йўл ёқаларига экилган арча, заранг, эман, қарағай кўчатларининг 90 проценти бехато кўкарди. Биз кўкармай қолган кўчатлар ўрнига янги кўчатлар ўтқазишни давом эттиряпмиз, — дейди райком секретари Р. Эргашев. — Уч-тўрт йилдан кейин бу кўчатлар ўсиб йўлга соябон бўлади, кўрганлар раҳмат дейди.

Хулоса қилиб айтганда шу йил баҳор фаслида Ленин йўли райони бўйича 1 миллион 320 минг туп дарахт ва гул кўчатлари, жумладан 925 минг туп тут, 35 минг туп ток, 57 минг туп мевали дарахт кўчатлари ўтқазилди. Кўчат ўтқазиш плани 10 баравар ошириб бажарилди. Райондаги 6 та хўжаликнинг ҳаммасида янги мевали боғлар, маданият ва истироҳат боғлари барпо қилинди. Совхозларда бир гектардан лимонзорлар барпо этиш ишлари ҳам қизғин давом этмоқда.

Район партия комитетининг аъзоси Ҳ. Қиёмов ўзи директорлик қилаётган Будённий номли совхозда ободончилик ишларида, боғ-роғлар барпо қилишда шахсий ибрат кўрсатмоқда. Совхоз партия ташкилотининг йиғилишида кўчат ўтқазиш, боғ-роғлар бунёд этиш масаласи муҳокама қилинган, барча коммунист ва комсомоллар бу муҳим ишга ёппасига отланган эдилар. Совхознинг ҳар бир бўлимида 10 гектардан мевали боғ, хўжалик марказида эса 20 гектарлик маданият ва истироҳат боғи ташкил қилиниб, унга «Октябрь 60 йиллиги» номи берилди.

Хўжалик посёлкасида кўкаламзорлаштириш ишлари ниҳоясига етди, — дейди совхоз директори Ҳ. Қиёмов. — Бу ерда икки минг тупга яқин мевали дарахт кўчатлари экилди. «Дўстлик хиёбони» ва гулзорлар ташкил қилинди. Ёш ниҳоллар чўлга чирой бағишлаб барқ уриб ўсяпти.

А. ХАЛИЛОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

СОЦИАЛИЗМ МАМЛАКАТЛАРИДА

КУБАНИНГ «ОҚ НОНИ»

Шакарқамиш — Кубанинг қимматли бойлиги. У республикани нон билан, машина билан, енгилғи билан таъминлайди. Куба ҳозирги кунда шакарнинг 75 процентини чет мамлакатларга экспорт қилмоқда. Шунинг учун ҳам Коммунистик партия ва Куба ҳукумати кўплаб шакар ишлаб чиқаришга алоҳида эътибор бермоқда. Республикада шакар заводлари реконструкция қилинмоқда, шакарқамиш плантациялари кенгайтирилмоқда, унинг яхши навлари кўпайтирилмоқда.

Шакарқамишни ўриб олиш ва ишлаш жараёнлари ҳам ўзгариб бораётир. Майдонларда ҳамма ишларни механизациялаш ишларига ҳам кейинги пайтларда эътибор кучайтирилди. Масалан, ўтган йили 30 процент майдондаги шакарқамиш комбайнлар билан ўриб олинган бўлса, бу йил эса бу миқдорни 40 процентга етказиш мўлжалланмоқда.

Ҳозирги пайтда комплекс механизацияни жорий этиш асосий вазифа бўлиб қолди. Бу, аввало, республиканинг ишчи кучи етишмайдиган районларида амалга оширилаётир. «Эквадор» заводи плантацияларида, масалан, 80 процент майдондаги шакарқамиш машиналар билан ўриб олинаётир.

— Биз «КТП-1» маркали комбайнлардан ғоятда хурсандмиз, — дейди Камагуэй вилоятининг Сьело-де-Авила районининг мутахассиси Орестес Валидивия. — Комбайнлар яхши ишлаяпти. Улар ўрта ҳисобда 13 минг арроб (1 арроб — 11,5 кгга тенг) шакарқамиш тайёрлаб бермоқда. Унинг ҳар бири 40-50 кишининг ишини бажармоқда.

Шуни айтиш керакки, «КТП-1» комбайни имкониятларидан ҳали тўла фойдаланилгани йўқ. Кейинги йилларда совет ва Куба мутахассислари бу агрегатни такомиллаштириш устида иш олиб бормоқдалар. Ҳозирги кунда «КТП-2» машинаси эксплуатация синовидан муваффақиятли ўтмоқда. Унинг биринчи намуналари яқин вақтлар ичида Ольгин заводида ишлаб чиқарилади. Бу завод СССРнинг ҳамкорлигида қуриб битказилмоқда.

Албатта, бу ҳамкорлик шунинг ўзи билангина чекланмайди. Совет мутахассислари шакарқамиш заводларини модернизациялашда, экинзорларга ишлов бериш агротехникаси юзасидан илмий тадқиқотлар олиб боришда фаол иштирок этмоқдалар. Айни вақтда республикада шакарқамиш майдонлари кенгайтирилаётган ва бу ерда оғир қўл меҳнати машиналар зиммасига юклатилаётган бир пайтда кубалик дўстларимиз улар билан ҳамкорликда ишлаётган ва бу ишда кўмаклашаётган совет кишиларига қардошларча миннатдорчилик баён этмоқдалар. Чунки, муҳим халқ хўжалиги аҳамиятига эга бўлган соҳани юксалтиришда ёрдам қўлини чўзаётган мамлакат халқларининг дўстона кўмаги кубаликлар учун азиз ва қадрлидир.

И. ПЕТУШКОВ.

ОЛАМДА НИМА ГАП

БЕНИН ХАЛҚ РЕСПУБЛИКАСИ. Суратда мамлакат пойтахти Котону шаҳридаги янги спорт саройи.

Н. Баратов фотоси. (ТАСС).

ЭФИОПИЯНИНГ НОРОЗИЛИГИ

АДДИС-АБЕБА, (ТАСС). Эфиопиянинг муваққат ҳарбий ҳукумати Суданнинг Эфиопияга қарши қуролли агрессияси муносабати билан кескин норозилик билдирди. Эфиопия ташқи ишлар министри Фелеке-Гедле-Гиоргис бу ерда Африка бирлиги ташкилоти бош секретари Уильям Этеки-Мбумуани қабул қилиб, ундан шу ҳақда Африка бирлиги ташкилоти аъзоларига шошилинч равишда хабар беришни илтимос қилди. У Африка бирлиги ташкилоти бош секретарига меморандум топширди. Меморандумда Эфиопиянинг шимоли ва ғарбида Судан агрессия қилганлиги, унда Судан қўшинлари контрреволюция кучларини қувватлаш учун танклар ва артиллерияни ишга солаётганликлари хабар қилинади.

Эфиопия ташқи ишлар министрлиги вакилининг айтишича, Африка бирлиги ташкилоти бош секретари норозилик дарҳол ташкилотга аъзо бўлган мамлакатларга маълум қилинади, деб министрни ишонтирди.

ОҚ УЙДА УЧРАШУВ

ВАШИНГТОН, 13 апрель. (ТАСС). Америка Қўшма Штатлари президенти Ж. Картер Оқ уйда СССРнинг АҚШдаги элчиси А. Ф. Добрынин билан учрашди.

Суҳбат чоғида Совет — Америка муносабатларининг ҳозирги масалалари ва ҳар икки томонни қизиқтирган бошқа халқаро масалалар муҳокама қилинди.

Суҳбатда АҚШнинг вице-президенти У. Мондейл, давлат секретари С. Вэнс ва президентнинг миллий хавфсизлик масалалари бўйича ёрдамчиси З. Бжезинский қатнашдилар.

ИМПЕРИАЛИСТЛАРНИНГ АРАЛАШУВИ КЕНГАЙИБ БОРМОҚДА

ПАРИЖ, (ТАСС). «Матэн де пари» газетаси Шаба (собиқ Катанга) вилоятида Конго миллий-озодлик фронти қўзғолончи кучларининг ҳозирги вақтдаги қўмондони Натаниэль Мбумба билан ўтказилган суҳбатни эълон қилди. Қўзғолон кўтарган аҳоли деди у, Заирда катта территорияни, шу жумладан Мучача, Кисенге, Касажи шаҳарлари ва бошқа шаҳарларни назорат қилиб турибди. Касажи учун олиб борилган жангда, деди у, ҳукумат қўшинлари сон жиҳатидан устун бўлишига қарамай, юзлаб кишисидан маҳрум бўлди. Иккита самолёт уриб туширилди. Ўлжалар орасида 15 та танк ҳам бор. Н. Мбумба қўзғолончилар жангларда ҳукумат қўшинларидан қўлга туширган қурол-яроғлардан фойдаланаётганликларини айтди. Мучачини ишғол этишда Америкада ишлаб чиқарилган кўп миқдордаги турли ҳарбий-техника ва ўқ-дориларни қўлга туширдик, деди у.

Конго миллий-озодлик фронтининг вакили заирлик ҳарбий хизматчиларнинг қўзғолончилар томонига ўтиш ҳоллари кўпайганлигини маълум қилди. Унинг сўзларига кўра, шуларнинг кўплари ҳукумат қўшинларининг сафидаги аскарлар маънавий руҳи ғоятда пасайиб кетганлиги ва ваҳимага тушганлиги тўғрисида, шунингдек офицерлар жангга тушишдан бош тортаётган солдатлардан ўч олаётганликлари ҳақида гапириб бермоқдалар. Н. Мбумба жазо отрядидагиларнинг тинч аҳолига нисбатан қилаётган репрессияларини қоралади.

Қўзғолончилар раҳбари қўзғолон кўтарган халққа қарши жазо операцияларида қатнашаётган НАТО блоки мамлакатларини қаттиқ танқид қилди. У Колвези, Лубумбаши ва Фунгурумдаги Заир армиясининг составида бельгияликлар ва французлар борлигини маълум қилди.

Биз пировардида ғалаба қозонишимизга ишонамиз, деди у. Минг-минглаб кўнгиллилар бизнинг сафларимизга келиб қўшилмоқдалар, аҳолининг хайрихоҳлиги ва катта мадади бизнинг томонимизда. Мақсадимиз миллий бирлик ҳукуматини тузишдир.

БАҒДОД, (ТАСС). Заир халқи ва унинг орзу-умидларига қарши иш кўраётган баъзи араб мамлакатларининг ҳукуматлари Африканинг жанубида ирқчи режимлар қандай роль ўйнаётган бўлса, курашаётган Африка қитъасида шундай роль ўйнамоқдалар, деб ёзади Ироқнинг «Тариқ аш-шааб» газетаси. Заирга бостириб киришди, деган сохта баҳона билан бу мамлакатнинг ички ишларига аралашаётган шу кучлар араб ерлари оккупация қилиб турилганлиги билан муросасозлик қилмоқдалар, араб территорияларини ҳамон оккупация қилиб турган сионист босқинчиларга ёрдам бераётган Америка монополияларининг Заирдаги манфаатларини ҳимоя қилмоқдалар, деб таъкидлайди газета.

БРЮССЕЛЬ, (ТАСС). Бельгия бош министри Л. Тиндеманс ҳозирги вақтда Заирда Бельгиянинг 80 га яқин ҳарбий хизматчиси туриб «инструкция бериш вазифасини адо этаётганликларини» эътироф қилди.

ЛОНДОН, (ТАСС). «Таймс» газетаси Ғарб давлатларининг Заир ишларига аралашувидан мақсад «бу мамлакатни Ангола йўлидан ривожланиб боришига йўл қўймасликдир» деб кўрсатади. Газета ҳарбий операциянинг вазифаси президент Мобутунинг шалағи чиққан ва тамомила Ғарбга қарам режимини қутқариб қолишни кўзлайди, деб ёзади.

Жаҳон Заир ишларига империализмнинг янги қонли аралашуви гувоҳи бўлди, деб ёзади «Морнинг стар» газетаси бош мақоласида. Заир халқига ўз тақдирини ўзи белгилаш ҳуқуқи берилмоғи керак. Англия ҳукумати Заирнинг ички ишларига аралашувга қарши чиқмоғи керак, деб ҳисоблайди «Морнинг стар» газетаси.

ПАРИЖ, (ТАСС). Франциянинг ҳарбий транспорт самолётлари Марокаш қўшинларини Заирга келтирди. Улар дарҳол Шаба вилоятидаги фронтга жўнатилди. Заир миллий ориентация министри Мбунзе Нсоми Лебванаби Франциянинг «Европа-1» радиостанцияси мухбирига шу ҳақда гапирди.

Франция Ташқи ишлар министрлиги ҳозир Франциянинг ҳарбий инструкторлари Заирда турганлигини эътироф этди. Ҳолбуки, Франция билан Заир ўртасида мудофаа тўғрисида ҳеч қандай битим йўқ. Ташқи ишлар министрлиги ҳарбий инструкторларнинг бу ерда турганлигини оқлаб, уларнинг вазифаси Франциянинг ҳарбий техникасини Заир қуролли кучлари ўзлаштириб олиб, ишлата билишларини таъминлашдан иборат, деди. Маълумки, Франция Заир ҳукуматига «Сароб» типидаги 17 та самолёт, шунингдек вертолётлар, бронемашиналар ва бошқа ҳарбий аслаҳаларни сотган.

Франция ҳукуматининг хатти-ҳаракати мамлакатда кишиларни ғоятда ташвишлантира бошлади.

«Вьетнамда оғзи куйган Қўшма Штатлар ўрнига келган Франция Заирда «ғарбни мудофаа қилиш» операциясини бошлаб юборди, деб ёзади «Монд» газетаси. Елисей саройининг ҳарчанд тушунтиришларига қарамай, бу ерда гап дарҳақиқат хавф-хатарли бўлган можарога ҳарбий йўл билан аралашув тўғрисида бораётир, деб баён қилади, газета.

ЗАМОН РУҲИГА ЗИД

ИМПЕРИАЛИЗМНИНГ ИДЕОЛОГИЯ СОҲАСИДАГИ ҚЎПОРУВЧИЛИК ИШЛАРИ

Ғарб мамлакатлари ва аввало Қўшма Штатлар социалистик ҳамдўстлик мамлакатларига қарши олиб бораётган «психологик уруш»да «Озод Европа» ва «Озодлик» радиостанциялари алоҳида вазифаларни бажармоқда. Бу радиостанциялар кўпданоқ «совуқ уруш қуроли» бўлиб қолган.

АҚШ президенти Ж. Картер яқинда сўзлаган нутқида Американинг чет эллардаги радиостанциялари ва аввало «Озод Европа» ҳамда «Озодлик» радиостанцияларининг фаолиятини кенгайтириш лозим эканлигини таъкидлаб ўтди. Ж. Картернинг «Чет эллар учун радиоэшиттириш тўғрисида» конгрессга йўллаган докладида Қўшма Штатлар янги маъмуриятининг умуман чет эллар учун радиоэшиттириш проблемаси ҳақидаги қарашлари тўғрисида эмас, балки Совет Иттифоқига ва бошқа социалистик мамлакатларга бериладиган эшиттиришларни кўпайтириш борасидаги қарашлари тўғрисида гап боради. Президентнинг докладида очиқдан-очиқ бундай дейилган: «Америка радиоэшиттиришлари асосан Совет Иттифоқи ва Шарқий Европа учун мўлжаллланган». Президент Америка радиостанцияларининг қувватини анча оширишни ва «Америка овози», шунингдек «Озод Европа» ва «Европа» радиостанцияларини 28 та янги передатчик билан таъминлаш учун 22-25 миллион доллар маблағ ажратиб беришни таклиф этади.

1971 йилда «Озод Европа» ва «Озодлик» радиостанциялари Марказий разведка бошқармасининг назорати остида ишлаётганлиги ва бу бошқарма уларни маблағ билан таъминлаётганлиги аён бўлиб қолган эди. Марказий разведка бошқармасининг ана шундай шармандали ишлари фош қилинганидан кейин, Америкадаги кўпгина сиёсий арбоблар ана шу радиостанцияларни «совуқ уруш сарқити» деб ҳисоблаб, уларнинг фаолиятини тўхтатиш кераклигини таъкидлаб ўтдилар. Ўша даврда сенат ташқи ишлар комиссиясининг раиси бўлган Уильям Фулбрайт қўпорувчи радиостанцияларга мадад бериш маъмуриятнинг АҚШ билан СССР ўртасида ҳамжиҳатлик бўлишига интилаётганлиги ҳақидаги баёнотлари самимий эканлигига шубҳа туғдиражагига ва бу ҳол халқаро кескинликни юмшатиш жараёнида кўпгина муҳим проблемаларни ҳал этишни мушкуллаштириши мумкин эканлигига Америка ҳукуматининг эътиборини жалб этган эди.

Ҳозирги пайтда янги маъмурият ана шу огоҳлантиришларни эсидан чиқариб қўйди, ёки улардан жўрттага кўз юммоқда, деган таассурот пайдо бўлмоқда. Президент докладининг бир қисмида «Озод Европа», «Озодлик» ва «Америка овози» радиостанциялари «СССР ва Шарқий Европа халқлари билан олиб бориладиган конструктив музокараларни рағбатлантиришни «ўз олдига вазифа қилиб қўяди, эшиттиришларнинг мазмуни эса ана шу халқларнинг энг муҳим манфаатларини кўзда тутади» дейилади. Бунда риёкорликми ёки сурбетликми кўпроқ кўзга ташланишини айтиб бериш қийин.

Бу радиостанциялар аввалгидек ҳозирда ҳам тамомила Марказий разведка бошқармаси томонидан назорат қилинаётганлиги ва бошқарилаётганлиги ҳаммага яхши маълум. Буни Вашингтонда ҳам инкор этишга уринмаётирлар. Модомики шундай экан, бундай даъволарнинг самимий эканлигига ишониб бўладими, ахир? Марказий разведка бошқармасидаги разил ва қўпорувчилик ишлари билан ном чиқарган шахслар бу радиостанциялардаги асосий лавозимларнинг ҳаммасини эгаллаган. Бу станцияларда шарти кетиб парти қолган оқ муҳожирлар, уруш вақтида гестапо билан ҳамкорлик қилган ва адолатли суд сўроғидан қочиб кетган хоинлар хизмат қилмоқдалар, булар орасида яқинда Марказий разведка бошқармаси хизматига ўтган А. Кузнецов ва В. Максимов каби муртадлар ҳамда маънавий жиҳатдан айниб бузилган бошқа шахслар ҳам бор. Марказий разведка бошқармасидан маош олаётган ана шу шахсларнинг ҳаммасини фақат бир нарса — Совет ҳокимиятига, Совет халқига душманлик руҳи бирлаштиради. Булар олдига «Совет Иттифоқидаги мавжуд системани ўзгартириш»га эришиш вазифаси қўйилган.

Бинобарин, Совет Иттифоқи ва бошқа социалистик мамлакатлар халқлари билан уларнинг «энг муҳим манфаатлари» тўғрисида «конструктив музокаралар» олиб бориш ҳақида сўз ҳам бўлиши мумкин эмаслиги аёндир. Президент Ж. Картернинг «Чет эллар учун радиоэшиттириш тўғрисида»ги доклади кескинликни юмшатиш ва ўзаро манфаатли ҳамкорлик халқаро муносабатларнинг ривожланишини белгиловчи омил бўлиб қолган бир пайтда замон руҳига асло тўғри келмайди. Оқ уйнинг социалистик ҳамдўстликка қарши душманлик пропагандасини кенгайтириш тўғрисидаги қарорини Хельсинкида ўтказилган Умумевропа кенгашининг Якунловчи актини рўкач қилиш билан оқлаш мумкин эмас. Бу ҳужжат «бошқа давлатнинг ички компетенцияcидаги ички ёки ташқи ишларга бевосита ёки бавосита, якка ёки коллектив суратда ҳар қандай аралашишдан тийилиб туриш»ни тавсия этади. Қўпорувчи радиостанцияларнинг фаолияти бошқа бир халқаро — ҳуқуқий ҳужжатга — «БМТ Уставига мувофиқ давлатлар ўртасидаги дўстона муносабатлар ва ҳамкорликка тааллуқли халқаро ҳуқуқ принциплари тўғрисидаги «декларация»га ҳам зиддир. БМТнинг бу ҳужжатида очиқдан-очиқ бундай дейилган: «ҳар бир давлат бошқа бирон давлатнинг ҳар қандай шаклда аралашувига йўл қўйилмаган, ўзининг сиёсий, иқтисодий, социал ва маданий системасини танлаб олишдан иборат ажралмас ҳуқуққа эгадир».

Совет Иттифоқи халқлар ўртасида ғоялар, ахборотларни эркин айирбошлаш, эркин мулоқот тарафдоридир. Бундай ҳамкорлик ҳар бир мамлакатнинг суверенитети, қонун ва урф-одатларини ҳурмат қилган ҳолда амалга оширилиши керак ва бир-бирларини, маънавий жиҳатдан бойитишга, улар ўртасида ишончни кучайтиришга, тинчлик ва яхши қўшничиликни қарор топтиришга хизмат қилиши лозим.

О. АНИЧКИН,
(ТАСС).

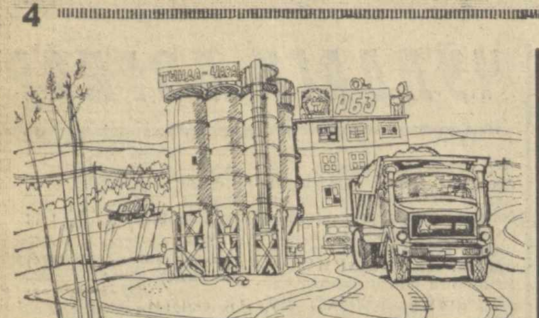

ХАЛҚ ИЖОДИНИНГ РАВНАҚИ ЙЎЛИДА

Бугун Тошкентда меҳнаткашларнинг бадиий ҳаваскорлик ижоди Бутуниттифоқ биринчи фестивалида ғолиб деб топилган ҳаваскорлик халқ чолғу асбоблари оркестрларининг кўргазмали чиқишлари бошланади. Шу муносабат билан мухбиримиз Ўзбекистон касаба союзлари республика совети маданий-оммавий ишлар бўлими мудири Карима Рустамовна Маҳмудова билан суҳбатлашди.

— 1975 йилда бошланган кўпмиллатли мамлакатимиз меҳнаткашлари бадиий ҳаваскорлик ижоди Бутуниттифоқ биринчи фестивали сўнгги, юқори босқичларига етиб келмоқда. Тошкентда эртага очиладиган Бутуниттифоқ ҳаваскорлик халқ чолғу асбоблари оркестрлари кўриги шу жиҳатдан диққатга сазовордир. Бу кўрикда қардош совет республикаларидан, ўлкалардан ва областлардан 22 ижодий коллектив қатнашади. Ўз сафларига 1200 дан кўпроқ кишини бирлаштирган бу коллективлар меҳнаткашларнинг бадиий ҳаваскорлик ижоди Бутуниттифоқ биринчи фестивали лауреатлари ҳисобланади.

Тошкентлик санъат ихлосмандлари кўрикда қатнашадиган ансамбллар ва оркестрларнинг кўпчилигини яхши танийди. Масалан, новгородлик ҳаваскор гусляр чолғучилар, Украина ССРнинг Ивано-Франковск шаҳридан келган гуцулчилар оркестри, Белоруссиядан ташриф буюрган цимбалчилар оркестри, Латвия ССРнинг «Тейксма» халқ чолғу асбоблари ансамбли концертларини биз Марказий телевидение эшиттиришлари орқали бир неча марта кўрганмиз, уларнинг ўзига хос санъатларидан баҳраманд бўлганмиз. Ана шу ажойиб ҳаваскорлик халқ чолғу асбоблари оркестрлари ва ансамбллари Тошкентда ўтадиган кўрикда ҳам иштирок этади.

Серқуёш республикамиз эса кўрикда икки ҳаваскорлик оркестри билан қатнашади. Булар — Н. В. Гоголь номидаги Наманган шаҳар маданият уйининг халқ чолғу асбоблари оркестри ва Қўқондаги суперфосфат заводи қошидаги «Химик» маданият уйининг торли чолғу асбоблари оркестрларидир.

Кўрик Тошкентнинг Я. Свердлов номли концерт залида очилади ва 17 апрель куни М. Горький номли давлат рус Академик драма театри биносида тантанали ёпилиш маросими бўлиб ўтади.

Кўрик иштирокчилари республикамизнинг кўпгина саноат корхоналарида, қурилиш объектларида, колхозлар ва совхозларда, турли олий ўқув юртлари ва илмий-тадқиқот институтларида меҳмон бўлиб, концертлар берадилар. Меҳнат коллективлари, композиторлар, фан, техника, адабиёт ва санъат арбоблари билан учрашиб, суҳбатлашадилар, республикамиз халқ хўжалиги ва маданий қурилиш соҳасида эришган ютуқлар билан танишадилар.

Республикамиз касаба союзлари комитетлари кўрикда қатнашаётган ҳаваскорлик халқ чолғу асбоблари оркестрлари, ансамбллари ва якка ижрочилари учун турли совринлар ва бошқа қимматбаҳо совғалар тайёрламоқдалар.

Шунингдек, кўрик кунларида мамлакатимизда ҳаваскорлик халқ чолғу асбоблари оркестрларини янада ривожлантириш масалаларига бағишланган илмий-амалий конференция ҳам бўлиб ўтади.

САНЪАТ КУНДАЛИГИ

АХБОРОТ
ЯНГИЛИКЛАР, ВОҚЕАЛАР

НАМАНГАН

Чорвадорлар хизматида

Янгиқўрғон райони чорвачилик фермаларида жуда катта ишлар амалга оширилди: Типовой бинолар қад кўтарди, янги комплекслар бунёд этилди. Бу ерда меҳнат қилиш билан бирга мириқиб ҳордиқ чиқариш ҳам мумкин.

Чорвадорларнинг ишдан бўш вақтини кўнгилли ўтказишларида район маданият уйи ходимлари муносиб ҳисса қўшмоқдалар. Бадиий ҳаваскорлик тўгараклари ижросида концертлар, китобхонлар конференциялари ўтказилаётир. Яқинда «Фарғона» колхози чорвачилик фермаси биносининг қизил бурчагида шоир Ҳамид Олимжонга бағишланган китобхонлар конференцияси ўтказилди. Унда район кутубхонасининг мудири Муҳаббат Деҳқонова шоирнинг ҳаёти ва ижоди тўғрисида доклад қилди. Бадиий ҳаваскорлар эса шоир шеърларидан намуналар ўқидилар ҳамда, куйга солинган ғазалларидан ашулалар айтиб бердилар.

Шифокор-лекторлар

Турли касалликларга қарши кураш ва унинг олдини олишда тарғибот ишлари муҳим роль ўйнайди. Бинобарин, Чуст шаҳар касалхонаси шифокорлари саноат корхоналари, транспорт ва қурилиш ташкилотлари, мактаб ҳамда ўқув юртлари коллективлари ҳузурида медицина мавзусида лекциялар ва суҳбатлар ташкил этишга алоҳида аҳамият бермоқдалар.

Шаҳардаги мавжуд 15 маҳалланинг ҳар бирига олий ва ўрта махсус маълумотга эга бўлган шифокорлар бириктиб қўйилган. Жамоатчи лекторлар ҳар ойнинг маълум кунларида маҳаллаларга йўл оладилар ва олдиндан тасдиқланган план бўйича лекция-суҳбатлар ўтказадилар, саволларга жавоб қайтарадилар. Бу ишда, айниқса, Н. Шапалова, Л. Мансурова, Э. Мадбиев каби врачлар алоҳида намуна кўрсатмоқда.

Медалли ансамбль

Наманган район маданият уйи қошидаги «Олвализор гуллари» халқ ашула ва рақс ансамблининг довруғи эндиликда областдан ташқарига ҳам ёйилган. Ансамбль коллективи ўтган йили Ватанимиз пойтахти Москвада бўлиб, Бутуниттифоқ халқ хўжалик ютуқлари кўргазмасида ўз санъатини муваффақиятли равишда намойиш этган ва кўргазманинг бронза медали билан мукофотланган эди.

Яқинда Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган маданият ходими Т. Содиқов раҳбарлигидаги ансамблга ана шу мукофот топширилди.

Кремлда туширилган сурат

Ўнинчи беш йилликнинг биринчи йили план-топшириқларини ошириб бажариб социалистик мусобақада ғолиб чиққан ўн тўрт комсомол-ёш Москвага бориш ва Кремлда суратга тушиш ҳуқуқига эга бўлган эди. Ана шундай шарафга муяссар бўлганлардан «Наманганводстрой» трестининг 3-механизациялашган кўчма колоннаси бульдозерчиси Равшанбек Тошпўлатов, Уйчи районидаги шойи тўқиш фабрикаси комсомол ташкилотининг секретари Мукаррама Дадахонова, Тўрақўрғон районидаги Ленин номли совхоз механизатори Маҳмуджон Убайдуллаев ва бошқалар бор эди. Пешқадамлар пойтахтнинг диққатга сазовор жойларини томоша қилишди ва олам-олам таассуротлар билан жонажон коллективларига қайтиб келдилар.

«Қизлар оркестри»

Чуст шаҳар педагогика билим юртида «Қизлар оркестри» ташкил этилди. Шавкатжон Тўйчиев раҳбарлик қилаётган бу ансамблда С. Аҳмедова, М. Икромова, М. Нишонова, Х. Дўстматова каби ўн тўрт истеъдодли талаба бор. «Қизлар оркестри» қатнашчилари шу кунларда Улуғ Октябрнинг 60 йиллик юбилейига атаб янги программа тайёрламоқдалар.

О. ЖУМАНАЗАРОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

ЁШЛАР ИЖОДИ

Ёш рассом Алишер Мирзаев яқинда БАМ қурилишидан қайтиб келди. У мамлакатимизнинг улкан қурилиши бунёдкорлари билан учрашди, янгидан бунёд этилаётган шаҳарларда бўлди. Ана шулар асосида бир қанча асарлар «қоралаб» қайтди. Айни шу кунларда республика ёш ижодкорларининг «Илҳом» клубида рассомнинг БАМ сафаридан сўнг яратган асарлари намойиш этилмоқда. Расмларда: (юқорида) Тинда шаҳридаги бетон қоришмалари тайёрлайдиган завод, пастда: ҳарбий қурувчи Убайдулла Жўрабоев портрети.

Совет турмуш тарзи

ИЛДИЗЛАР

Учқўрғон районидаги «Ҳурмат белгиси» орденли Ленин номли совхоз республикамизнинг машъал хўжаликларидан. Кейинги ўн йил мобайнида пахта етиштириш қарийб икки бараварга, гўшт — 320, сут — 1433 тоннага, жун — 17 центнерга кўпайди. Йиллик даромад ўн ярим миллион сўмга етди.

Бу бир оила фарзандидай аҳил, иноқ яшаб, ҳамжиҳатлик билан ишлаётган 22 миллат ва элат вакилларининг фидокорона меҳнати самарасидир. Совхозда ўнлаб интернационал оилалар коллективнинг фахри бўлиб, унинг равнақига катта ҳисса қўшмоқда. Қуйида ана шундай ибратли, нуфузли оилаларнинг бири — чорвадорлар сулоласи ҳақида ҳикоя қиламиз.

Совхоз ишчилар комитетининг раиси Абдуллажон Бекмирзаев элнинг каттаю кичигини яхши танийди.

Ҳамсуҳбатимиз бизни чорвадор Содиқовлар оиласи билан таништирди, унинг яхши анъаналари, меҳнатсевар, қобил, халқ юмушига ҳамиша камарбаста фарзандлари ҳақида самимият билан сўзлайди.

Нуриддинга бу ушоққина, бодом қовоқ қизнинг меҳнатсеварлиги, куйинчаклиги, ўт-оловлиги ёқарди. У Шамсияни зимдан кузатар, рўпара келиб қолишганда илиқ саломлашарди. Дугоналари билан учратиб қолса, икки жуфт кўзлар бир зум туташарди-ю, иккови ҳам аллақандай қизариб, ерга боқишарди. Нуриддин ҳамқишлоқлари мақтаб гапирадиган бу қизнинг муҳаббатига сазовор бўлишни жуда-жуда истарди. У Шамсияларнинг бригадасига тез-тез келадиган, қизларга баъзи юмушларни бажаришда кўмаклашадиган бўлиб қолди.

Шамсия ҳам Нуриддинни пинҳона хуш кўрарди. Унинг камтар, камсуқум, одобли, аҳд қилган нарсасига эришмагунча чекинмайдиган ориятли йигит эканлигини биларди. Аммо сирни бой бермас, дугоналари у ҳақда гапиришганда эшитмасликка оларди.

Муҳаббат ниҳоли барг ёзди. Икки ёшнинг юлдузлари юлдузларига монанд келиб, қирқ олтинчи йилнинг баҳор кунларидан бирида ўзбек йигити Нуриддин билан татар қизи Шамсиянинг тўйлари бўлди. Ҳовлини тўлдирган ёш-яланглар ўйин-кулгу қилишди. Қишлоқ кексалари, икки ёшнинг пешоналаридан ўпиб, «қўша қаринглар» деб табриклашди.

...Шамсия ем-хашак бригадасида, Нуриддин фермада ишларди. У пайтлар чорвачилик жуда оқсоқ эди. Ўшанда ҳозиргидай «дастёр» механизмлар қаёқда, дейсиз? Нуриддин фермага тонгда жўнаб, жуда кеч қайтарди. Чунки, эллик бош чорва молининг жавобгарлиги унинг зиммасида эди-да! Сигирларга тўрт маҳал ем-хашак бериши, суғориши, яна соғувчилар ишга келгунча атрофни тартибга келтириб қўйиши керак. Хўжалик чорваси энди қаддини кўтараётган йиллар эди. Бу ферма коллективини хурсанд қилар, Нуриддин ва унинг ҳамкасблари вақт билан ҳисоблашмай ишлашарди. Эрининг аҳволини кўриб Шамсия унга ачинар, бориб кўмаклашай деса, даладан, рўзғор ташвишидан бўшамасди. Бир куни Нуриддинга кўпдан ўйлаб юрган фикрини айтди:

— Жуда қийналиб кетяпсиз-ку-а? Саҳар кетиб, хуфтонда қайтсангиз, дам олай демасангиз...

Кейин эрининг жим қулоқ солаётганини кўриб мақсадга кўчди:

— Ғаражгами, пахта заводигами ишга ўтсангиз, қандоқ бўларкин?

Бизнинг бригадага ҳам одамлар керак. Ё бригадиримиз билан гапиришиб кўрайинми?

Нуриддин фермадан кетишни хаёлига ҳам келтирмасди. Ахир, кимдир чорвада ҳам ишлаши керак-ку?! Ҳалитдан ишнинг осонини изласа, эл-юрт нима дейди?

Йигит хотинининг саволига ҳазил билан жавоб қилди:

— Рашкингиз келаётган бўлса, фермага ўтиб қўяқолинг. Биргалашиб ишлаймиз.

Шамсия «иложим йўқ-да» дегандай каравотчадаги чақалоққа қаради...

Эллик саккизинчи йилнинг кузида Нуриддиннинг ҳазили чинга айланди. Бир куни фермадан янги гап топиб келди:

— Фермага соғиш агрегатлари олиб келишди. Менга ҳам беришмоқчи. Ёрдамчи олинг, дейишяпти. Ўтмайсизми?

Шамсия «ҳар қалай эримга бир оз енгил бўлар» деган хаёлда рози бўлди. Уларга дастлаб ўттиз бош сигир беришди. Эр-хотинни касбдошлари ҳазиллашиб, «оилавий экипаж» деб атайдиган бўлдилар. Ўша йили ҳар бош сигирдан бир минг саккиз юз килограммдан сут соғиб олган Нуриддин билан Шамсияни йиғилишларда бошқаларга ибрат қилиб кўрсатишди. Келгуси йили Шамсияга янги агрегат берилиб, йигирма беш бош сигир бириктилди. Меҳнатсевар аёл маҳсулдорликни икки минг килограммга етказиб мусобақада ғолиб бўлди. Кейин эр-хотин икки ярим минг килограммлик довонни забт этишди. Нуриддиннинг кўксини «Шавкатли меҳнати учун» медали безади, у Коммунистик партия сафига қабул қилинди. Шамсия Бутуниттифоқ халқ хўжалиги ютуқлари кўргазмасининг Фахрий ёрлиғи билан тақдирланди. Кейинчалик кўксини III даражали «Меҳнат шуҳрати» ордени безади.

Сут-товар фермасида бўлганимизда бош зоотехник С. П. Вольф нозиккина, лекин кўринишидан ғайратли, уқувлилиги билиниб турган бир қизни таништирди:

— Мавлуда Содиқова, совхозимизнинг пешқадам соғувчиларидан.

Мавлуда Нуриддин ака билан Шамсия опанинг катта қизлари. Ота-онасининг касбига ихлоси баланд экан, етмиш иккинчи йилда ўнинчини тугатиб, фермага ишга келибди. Ўзига бириктилган сигирлардан дастлабки йили икки минг уч юз килограммдан сут соғиб олибди. Ўз натижасидан қаноатланмаган меҳнатсевар қиз илғорлар тажрибасини кунт билан ўрганиб, маҳсулдорликни ошириб борибди.

— Бултур партияга қабул қилдик, — мамнуният билан таъкидлади бош зоотехник. — Мавлуда ҳаётидаги бу унутилмас йилда уч минг килограммлик marradan ўзди. Умуман, Содиқовлар топширган маҳсулот 250 тоннага етди.

Қўғайдикларнинг кекса-ю — ёши ҳунар-техника билим юртини тугатиб, ҳозирда чорва механиги бўлиб ишлаётган Комилжон, ўрта мактабдан кейин икки йил меҳнат қилиб, эндиликда Совет Армияси сафида йигитлик бурчини бажараётган Аҳмаджон совхоз йўлланмаси билан Андижонда ҳунар ўрганаётган Муҳаммаджон, ўрта мактабда аъло баҳоларга ўқиётган Гулнора, Раъно, Бахтиёр, Дилоралар ҳақида ҳам тилларидан бол томиб гапирадилар. Фарзандлар ота-оналаридек, ҳалол яшаб, ҳалол ишлаб, аъло ўқиб оила нуфузини оширяптилар, коллектив камолотига салмоқли ҳисса қўшяптилар.

Чорвадор Содиқовлар оиласи назаримда бепоён ва қудратли мамлакатнинг бақувват ва мустаҳкам илдизига ўхшайди. Ҳа, илдиз бўлганда ҳам дўстлик, қардошлик туйғуларидан нур эмган илдизлардир.

Нўъмонжон ДАРМОНОВ.

Реклама ВА ЭЪЛОНЛАР

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА

БУГУН ВА ҲАР КУНИ СОАТ 19.30 ДА
ДУНЁДА ЯГОНА ЛИЛИПУТЛАР РЕВЮСИ ИШТИРОКИДА
МОСКВА ЦИРКИ АРТИСТЛАРИНИНГ ГАСТРОЛЛАРИ

ШАНБА ВА ЯКШАНБА КУНЛАРИ СОАТ 11, 15 ва 19.30 ДА ТОМОШАЛАР КУРСАТИЛАДИ.

БИЛЕТЛАР ЦИРК КАССАЛАРИДА СОТИЛМОҚДА.

КОЛЛЕКТИВ БУЛИБ КЕЛИШ УЧУН ЗАЯВКАЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

ХУШБЎЙ ИСЛИ

САМАРҚАНД ШАҲРИНИ «ТУРИЗМНИНГ МАККАСИ» ДЕЙДИЛАР. Бу шаҳар ўзининг қадимий маданият ёдгорликлари ва ажойиб анъаналари билан машҳурдир. Совет республикалари ва жаҳоннинг турли мамлакатларидан бу шаҳарга келаётган туристларнинг оқими йил сайин кўпайиб бормоқда.

«ГУРИ АМИР», «ШОҲИ ЗИНДА», «РЕГИСТОН» АТРЛАРИ ВА ОДЕКОЛОНЛАРИ УЗБЕКИСТОН ҲАҚИДА ЭНГ ЯХШИ ЭСДАЛИК СОВҒАЛАРИДИР. ҚАДИМИЙ МЕЪМОРЛАРНИНГ ИЖОДИ — «ШОҲИ ЗИНДА» ГУМБАЗИ, «ГУРИ АМИР» МАҚБАРАСИ ВА ҚАДИМИЙ САМАРҚАНДНИНГ ЮРАГИ ҲИСОБЛАНГАН РЕГИСТОН МАЙДОНИ КУРИНИШЛАРИ ТАСВИРИ ТУШИРИЛГАН ҚУТИЧАЛАРГА ФЛАКОНЛАР СОЛИБ ЧИҚАРИЛМОҚДА.

ТОШКЕНТ ПАРФЮМЕРИЯ-КОСМЕТИКА ФАБРИКАСИНИНГ МУТАХАССИСЛАРИ АТРЛАР ЭНГ ХУШБЎЙ ҲИД ТАРАТИШИ УЧУН ҲАРАКАТ ҚИЛДИЛАР.

«РЕГИСТОН» АТРИДА ЁҚИМЛИ ГУЛЛАРНИНГ МАЙИН ВА ХУШБУЙ ИСЛАРИ ТАРАЛИБ ТУРАДИ.

«ГУРИ АМИР»дан сирен, гвоздиканинг ислари билан бирга перу бальзамининг ҳиди келиб туради.

«ШОҲИ ЗИНДА» атиргулларининг ҳиди тараладиган ажойиб букетдир.

ЭНГ ЯХШИ СОВҒА БУЮМЛАРИ КОНКУРСИДА ТОШКЕНТ ПАРФЮМЕРИЯЧИЛАРИНИНГ АНА ШУ ЯНГИЛИКЛАРИГА БЕЗАЛИШИ ВА ҲИДЛАРИНИНГ МУАТТАРЛИГИ УЧУН ИККИНЧИ ДАРАЖАЛИ МУКОФОТ БЕРИЛДИ.

Ўзбекистон меҳмонлари ва тошкентликларнинг ўзлари ана шу атрларни муносиб баҳолашларига ишонамиз.

ТОШКЕНТ ПАРФЮМЕРИЯ-КОСМЕТИКА ФАБРИКАСИ, «УЗТОРГРЕКЛАМА».

РЕСПУБЛИКА КОНКУРСИ

Ўзбекистон Журналистлар союзи правлениеси Улуғ Октябрнинг 60 йиллигига бағишланиб матбуотда эълон қилинадиган, телевидение ва радио орқали эшиттириладиган энг яхши материаллар учун республика конкурси эълон қилди.

Бу конкурс «Шонли Советлар мамлакатининг кишилари» шиори остида ўтказилади.

Конкурснинг асосий вазифаси — ўтган ғолибона 60 йил мобайнида совет халқи қўлга киритган муваффақиятларни кўрсатувчи материалларни кенгроқ эълон қилинишига эришишдан иборат. Энг яхши материаллар учун мукофотлар таъсис этилди.

Битта биринчи мукофот — 200 сўм.
Иккита иккинчи мукофот — ҳар бири 150 сўмдан.
Учта учинчи мукофот — ҳар бири 100 сўмдан.

Конкурс натижалари 1977 йил декабрь ойида якунланади.

(ЎзТАГ).

ОРОЛ ОҚШОМИ. **Т. Каримов** ва **А. Вайнштейн** фотоэтюди.

РЕДАКЦИЯГА ХАТ

САХОВАТ

Ёзнинг иссиқ кунлари эди. Бахтсиз ҳодиса юз бериб, қизим касалхонага тушиб қолди. Уни операция қилишди. Гипертония касаллигим қўзғаб, аҳволим оғир бўлишига қарамай, операция куни касалхонага, қизимнинг олдига бордим. Юрагим така-пука. Сабрсизлик билан операция тугашини кута бошладим. «Наҳотки қизим ногирон бўлиб қолса, наҳотки унинг қўли кесиб ташланса?». Шу даҳшатли хаёллар билан ўтирганимда операциядан яхши чиққан қизимни кўрдим.

Бу ҳаяжон ва ташвишлар мени ўринга ётқизиб қўйди. Аҳволим тобора оғирлашиб борарди. Бир ҳафтадан сўнг юролмай қолдим. Гапириш қобилиятимни батамом йўқотдим, аниқ фикр юритолмас ҳам эдим. Мени шу ҳолатда ТошМИнинг асаб касалликлари клиникасига келтирдилар.

Гипертония касаллигини даволайман деб бошимга доимо ҳўл сочиқ ўраб юришим, тез-тез бош ювиб туришим натижасида бош мия қаттиқ шамоллаган, қон томирлари яллиғланган, бу ҳам етмагандай бош мияда шиш ҳам пайдо бўла бошлаган экан. Мана шундай оғир аҳволдан мени қўли дард кўрмагур шифокорларимиз халос этдилар. Инсоннинг азиз умри учун курашаётганлардан бири ҳурматли профессор, тажрибали невропотолог Наби Мажидович Мажидовдир. Мен у кишининг қўлидан шифо топдим.

Профессор беморларни фақат зўр илми билангина эмас, балки ширин сўзи, хушмуомаласи билан ҳам даволаб, уларда ҳаётга умид уйғота олади.

Ўша пайтларда аҳволим оғирлигидан баъзан врачлар олдимдан ўзаро маъноли қарашиб чиқиб кетишар, ҳамхоналарим эса менга ачиниш билан қарардилар. Булар менга таъсир этмай қолмасди, албатта.

— Профессор болам, уйимга, болаларим, невараларим олдига қайтармиканман? — деган ўкинчли саволимга профессор Наби Мажидов:

— Албатта, соғайиб дард кўрмагандай бўлиб кетасиз, онажон, ҳали невара тўйлари ҳам ўтказасиз...

— Наҳотки...

— Медицина фани қудрати нималарга қодир бўлса, ҳаммасини қўллаймиз, сизни албатта даволаймиз. Энг муҳими руҳий тушкунликка тушмаслик, ҳамма нарсага, айниқса ҳаётга ишонч, умид билан қарай билиш керак. Бунда гап кўп, — деб жавоб берарди.

Мана шу ҳаёт ваъда этувчи илиқ сўзлар менга қанчалик мадад берганини билсангиз эди.

Совет шифокорига хос ғамхўрлик, саховат ва даволаш натижасида уч ойдан сўнг оёққа турдим. Даҳшатли ўлим чекинган, профессор айтгандек ҳаётга қайтган эдим.

Инсон ҳаёти учун, унинг бахт-саодати учун курашаётган, камтарин ва хушмуомалали ажойиб шифокорлардан бири профессор Наби Мажидов бошчилигида кунни-кун, тунни-тун демай баъзан ўз ҳаловатидан ҳам кечиб, инсон соғлиғи йўлида ҳалол меҳнат қилаётган оқ халатли шифокорлар ғамхўрлиги туфайли ҳаётга қайтдим. Уларга минг раҳматлар айтиб, таъзим қиламан. Ҳозир ҳатто орзуйим ушалиб қиз чиқардим, ўғил уйлантирдим, невара тўйлари кўрдим.

Танлаган касбингиз энг мўътабар шарафли касб, профессор болам! Чунки сизлар кишиларга қувонч, бахт улашасиз. Бу йўлда асло чарчаманг! Саховатингизни аяманг! Бу фақат менинг тилагим эмас, қўлингиздан даво топган, ўлим чангалидан сиз омон олиб қолган неча юзлаб кишиларнинг ҳам тилаги, истагидир.

Ибодат ҒОИПОВА,
пенсионер,
Тошкент шаҳри.

Редактор
М. ҚОРИЕВ.

Тошкентдан гапирамиз ва кўрсатамиз

Телевидение

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

10.00 — **Янгиликлар.** 10.10 — Гимнастика. 10.30 — Инсон ва қонун. 11.00 — Саргузашт фильм. 12.15 — Бизнинг биография. 1939 йил. 15.00 — Ҳужжатли фильм. 15.55 — Биз табиат билан танишамиз. 16.15 — **«Адабий мерос».** В. И. Ленин апрель тезисларининг 60 йиллигига. 16.45 — Ж. Верен. «Капитан Грант болалари». 17.15 — Беш йиллик қурилишларида. 17.45 — Шахмат мактаби. 18.15 — Китоб сенинг ҳаётингда. 19.00 — **Янгиликлар.** 19.15 — Қувноқ ноталар. 19.30 — **Миллионлар ленинча университети.** 20.00 — Концерт. 20.25 — Ҳужжатли фильм. 21.00 — «Оила тарихи». Телеспектакль (1-боб). 22.00 — **Вақт.** 22.30 — «Поэзия». 23.55 — **Янгиликлар.**

УЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

11.30 — Зоология. 12.00 — Ҳужжатли фильмлар. 12.30 — Зоология. 13.00 — **«41 йил олмалари».** Бадиий фильм. 14.15 — Болалар учун театр. 18.30 — Мультфильм. 18.45 — **«Ёшлик».** 19.10 — «Улуғ Октябрнинг 60 йиллиги ва СССРда пролетар интернационализмининг тантанаси». Бутуниттифоқ илмий-назарий конференцияси. 19.40 — **Ахборот.** Бутуниттифоқ илмий-назарий конференцияси кундалиги. 20.00 — БАМ — дўстлик ва мардлик трассаси (1- кўрсатув). 20.20 — Галия Измайлова рақсга тушади. 21.00 — **Ахборот.** Бутуниттифоқ илмий-назарий конференцияси кундалиги. 21.30 — Ҳужжатли фильмлар. 22.00 — **Вақт.** (Москва). 22.30 — Улуғ Октябрнинг 60 йиллиги ва СССРда пролетар интернационализмининг тантанаси. **Бутуниттифоқ илмий-назарий конференцияси қатнашчилари учун концерт.**

ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ УЧУН ПРОГРАММА

19.05 — **«Сенинг тақдиринг учун».** Бадиий фильм. 20.30 — **Янгиликлар.** 20.50 — Қизиқарли математика. 21.25 — Физика.

Радио

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 8.30 — Ўзбек авторларининг қўшиқлари. 9.30 — Эстрада концерти. 11.15 — Совет сайлов системаси — жаҳонда энг демократик система (суҳбат). 12.10 — **Ўзбекистон ишчиси.** 13.00 — Чорвадорлар радио йўқламаси. 13.30 — Н. Стрельников опереттаталаридан саҳифалар. 14.00 — Юксак сифат ва самарадорлик учун. 15.10 — Бир тилда сўзлашамиз. 16.10 — Ўзбекистон композиторларининг ижодий портретлари. 19.00 — В. Корчагин. «Партком секретари» (очерк). 19.20 — **«Ёшлик»** радиостанциясининг программаси. 20.25 — РСФСР халқ артисти И. Шокиров куйлайди. 21.00 — **Фурқат ғазаллари билан айтиладиган қўшиқлар.** 22.00 — Қишлоқ меҳнаткашлари учун концерт. 22.30 — **Улуғ Октябрнинг 60 йиллиги ва СССРда пролетар интернационализмининг тантанаси.** 22.40 — «Хатрчи хотиралари». О. Ҳусанов очерки. 23.15 — Дам олиш концерти.

Театр

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 14/IV да **Ўзбекистон санъат усталарининг концерти,** 15/IV да **Севги тумори,** 16/IV да **Аида.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 14/IV да **Тошболта ошиқ,** 15/IV да **Кўнгли ёш қариялар,** 16/IV да **Жон қизлар.**

ЎЗБЕК ДАВЛАТ «ЁШ ГВАРДИЯ» ДРАМА ТЕАТРИДА — 14/IV да **Кўзингни каттароқ оч!** (билетлар сотилган), 15/IV да **Тўй муборак қари қиз** (билетлар сотилган), 16/IV да **Фақат ақл сотилмайди.**

Цирк

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — **Дунёда ягона лилипутлар ревюси иштирокида МОСКВА ЦИРКИ АРТИСТЛАРИНИНГ ГАСТРОЛЛАРИ** (19.30).

Кино

Фердинанд Люснинг ҳаёти ва ўлими (3—4-сериялар) — «ВОСТОК», «ЧАЙКА» (кундуз ва кечқурун).

Сен менинг қўшиғимсан — «МОСКВА» (10, 12, 14, 16, 18, 19.30, 21.00), «НУКУС», «ҚОЗОГИСТОН» (тоқ соатларда), «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (жуфт соатларда).

Ютуқ — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Алп воқеаси — «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (16, 18, 20, 21.30), «ДРУЖБА» (жуфт соатларда).

Азизим, Робинзон — «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (10, 12, 14.00), «ҚОЗОҒИСТОН» (жуфт соатларда).

МЕҲНАТ ҚИЗИЛ БАЙРОҚ ОРДЕНЛИ ТОШКЕНТ ИРРИГАЦИЯ ВА ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИНИ МЕХАНИЗАЦИЯЛАШТИРИШ ИНСТИТУТИНИНГ ГИДРОМЕЛИОРАЦИЯ ИШЛАРИНИ МЕХАНИЗАЦИЯЛАШТИРИШ ФАКУЛЬТЕТИ (МГР)

ФАКУЛЬТЕТ ТАШКИЛ ҚИЛИНГАНЛИГИНИНГ 30 ЙИЛЛИГИГА БАҒИШЛАБ 21—23 АПРЕЛЬ КУНЛАРИ

ЮБИЛЕЙ КОНФЕРЕНЦИЯСИНИ УТКАЗАДИ

ЮБИЛЕЙ КОНФЕРЕНЦИЯСИГА ФАКУЛЬТЕТНИ БИТИРИБ КЕТГАНЛАР ТАКЛИФ ҚИЛИНАДИ.

КОНФРЕНЦИЯ 21 АПРЕЛЬ СОАТ 10.00 ДА ИНСТИТУТ МАДАНИЯТ САРОЙИДА (Қори-Ниёзий кўчаси, 39-уй) **ОЧИЛАДИ.**

МАРКАЗИЙ «ПАХТАКОР» СТАДИОНИДА

17 АПРЕЛЬ СОАТ 19.30 ДА СССР биринчилиги учун «КУЗБАСС» (Кемерово) — «ПАХТАКОР» (Тошкент) **командалари ўртасида**

ФУТБОЛ

БИЛЕТЛАР СОТИЛМОҚДА.

Ўзбекистон ССР Соғлиқни сақлаш министрлиги, медицина ходимлари касаба союзи республика комитети, Тошкент врачлар малакасини ошириш институти ректорати ва жамоат ташкилотлари шу институт офтальмология кафедрасининг мудири, профессор М. К. Комиловга онаси Маҳбуба **МАҲКАМБЕКОВАнинг** вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қиладилар.

СОВЕТ УЗБЕКИСТОНИ — Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР

БИЗНИНГ АДРЕС: 700.000, ГСП, Тошкент, ЛЕНИН проспекти, 41 • ТЕЛЕФОНЛАР: Коммутатор — 330249 дан 330258 гача. Эълонлар — 338142

Р — 08981. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. Индекс 64583. Г. — 86.